

Priloženi sta knjigi: „Naš dom“ in „Borgia“

Postnina plačana v gotovini

Pet praktičnih knjig za 37 dinarjev

ZENA IN DOM

LETO V.

SEPTEMBER

1934

*Tako
poprej po cele dneve*

**Krpanje perila
na šivalnem stroju
brez aparata**

Vam omogoča neprimerno
hitreje in lepše kakor na
roko priprava

PST Patent Stopf Tvist,
ki jo zahtevajte pri svojem trgovcu.

*Tako
sedaj le nekaj ur*

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

Modni
atelje

VERA

NEBOTIČNIK, 6. nadstropje

LJUBLJANA
GAJEVA ULICA 1

Telefon številka 24-63

Eleganca
Točnost
Solidnost

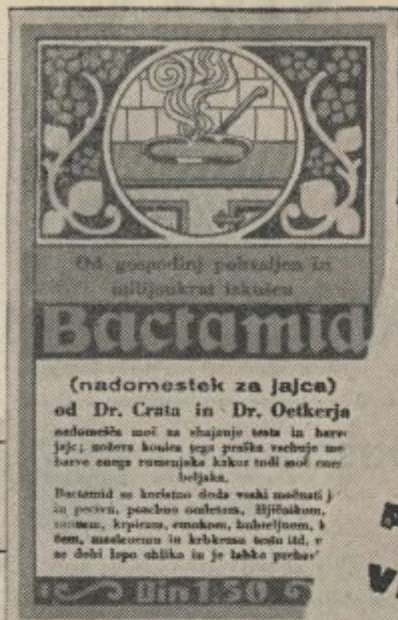
KLIŠEJE

*vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše*

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA
JED LE S PRAVIM
DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinje potražite in
milijonkrat iskreno

Bactamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja
nadomestka moči za obajanje testa in hane
jajc; odzora kouda tega praška vsebuje vse
barve čnega rumenjaka kakor tudi moč čner
beljaka.

Bactamid se kmetno doda vsaki močnati j
in pecivu, počeno odletem, šifjakom,
somonu, krepemu, omakom, kuheljom, k
šem, maslacem in krekemna testu itd, v
se dobi lepo oblika in je lahka poraba

1 lit. 50 g

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
1888 1922

Dr. Oetker-jev PRIPOMOČEK ZA VKUHAVANJE za gospodinjjo.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
opisanih navodilih da 2 kg vkuha-
nega s-čija. Zelo marašade, sad-
nega sokova, kumarom in sličnema
stalnost in zabravi njih kvarenje po
vsebinski ter kizato.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

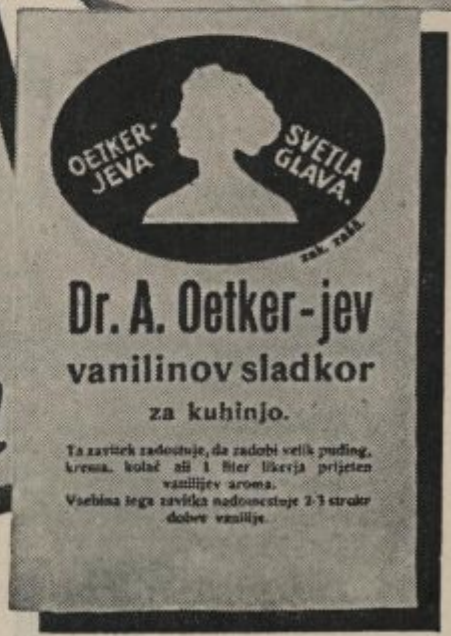

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
1888 1922

Doktor Oetker-jev pecilni prašek

Je najboljši i
zakonito zaščiten pod
imenom

Backin

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
1888 1922

Dr. A. Oetker-jev vanilinov sladkor

za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik puding,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vaniljev aroma.

Vsebinska teža zavojčka nadomestuje 2-3 strokar
dobve vanilije.

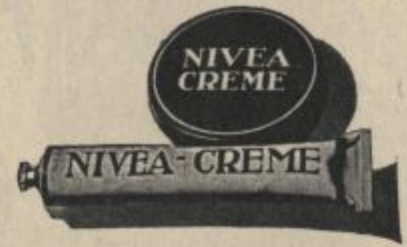

Gotovo. Zdaj pa NIVEA

Namažite se nalahno.

To zadostuje. Potem od domačih opravil ne ostane nobena sled. Roke Vam dobe nežno, kakor žamet mehko kožo in negovan videz, da ga boste kar veseli.

Nivea-Creme prodere čisto v kožo, ne da bi se koža količkaj svetila.

Maček.

Dva prijatelja se srečata zjutraj na cesti. Oba sta bila ponoči dolgo pokonci in sta še neprespana. In oba imata poštenega mačka.

Pa povpraša prvi drugega:

«Ti, kaj pa da si tako bled? Ali si bolan?»

«Mhm. Lasje me hudo bole.»

«Srečen si lahko, da imaš še lase», odvrne prvi, ki je bil plešast. «Moji so pa že davno pomrli.»

Gospodinja svetuje

Ne zbiraj navlake!

Jesensko pospravljanje se je začelo. Saj gre hitro od rok, le s podstrešjem so skrbi. Mislim, da ni na svetu nič več gospodinjev, kakor je podstrešij, kjer ni vse tako, kakor bi moralo biti. Po majhnih mestih in na kmetih, kjer je podstrešje pogosto tudi jedilna shramba, še nekako gre, drugače pa je v večjih mestih, kjer stanuje veliko družin v eni hiši in ima vsaka samo košček podstrešja. Na taka podstrešja zahaja gospodinja le redkokdaj.

Stanovanja so tesna, in vse, kar je odveč, se znosi na podstrešje. Morda se bo še kdaj porabilo, morda pa bo tam obležalo — do selitve. Naposled se na ta način nabere vse polno navlake, toliko, da je niti pregledati ni več mogoče.

Kaj ko bi jo enkrat dodobra premetali? Verjemite mi, da je vmes najmanj polovico take šare, ki je ne boste nikoli več potrebovali. Gotovo pa je vmes še precej reči, ki bi utegnile prav priti siromakom. Saj je toliko društev, ki zbirajo take reči. Rdeči križ, razne pomožne akcije in druga društva bi z veseljem poslala svoje ljudi po šaro, ki je vi več ne potrebujete. Stara obleka, stari čevlji, stari kosi blaga, vse pride siromašnim ljudem prav. Izpraznite in premečite svoje podstrešje. Oddajte reči, ki jih ne potrebujete več. S tem boste pridobili novega prostora na podstrešju in brez vsakega dela ali izdatka pomagali pomoči potrebnim.

Madežev od sveče na lesenem pohištvu ne smemo z nožem strgati, ker lahko pokvarimo polituro. Brez težav jih odstranimo s cunjico, ki smo jo namočili v olje.

Da se nam porcelanasta posoda pri pomivanju ne razbije, položimo v skledo, kjer se posoda odteka, večkrat preganjeno cunjo. Z njo omlimo udarce. Tako ne bo več obtolčene posode in odbitih ročev. Potem to cunjo oplaknemo v čisti vodi in posušimo.

Aluminij snažimo z mešanico 30 gramov boraksa na liter vode. Dodamo pa lahko še malo salmiaka.

Deška športna obleka
že od Din 60.—

Marinarska obleka
od Din 90.—

Kadet obleka
od Din 210.—

Praktična
American obleka
od Din 190.—

Prvi korak v šolo

Katero materino srce si ne želi pri tem, da vidi svojega miljenca v novi, lepi obleki? Naše nizke cene omogočajo to vsakomur!

Selo-kostim od Din 70.—

Pump-hlače od Din 60.—

Posebne hlače od Din 30.—

Marinarski
Boy-plašček od Din 190.—

Hubertusi od Din 160.—

TIVAR

OBLEKE ZA VSO DRUŽINO

Strah pred bakterijami.

Edison se je neizmerno bal vseh bakterij in čim starejši je postajal, tem hujši je bil ta strah.

Nekaj let pred smrtjo se je vozil z vlakom v New York. In slučaj je nanesel, da je na hodniku v vagonu srečal mlado damo z otrokom.

Otrok je kričal, kakor bi ga bili drli.

Pa se je oglasil prestrašeni Edison:

«Hm, oprostite, ali morda nima vaš otrok kakšne nalezljive bolezni?»

«Nalezljive?» odvrne mlada mati. «Prav veseli bi bili lahko, če bi se mogli te bolezni nalesti. Zobe dobiva.»

Razorožitvena konferenca.

Mlada gospodična se ponudi za strojepisko na razorožitveni konferenci. Pa so ji ponudili le 150 frankov mesečne plače. To se ji je zdelo zelo malo in je tudi odkrito povedala. Pa so ji rekli:

«Je že res, gospodična, da plača ni posebno visoka, toda pomisliti morate, da bo to služba za vse življenje.»

Zaupanje.

«Ali smem iti z vašo hčerko na izprehod?» vpraša gospod mamico svoje prijateljice.

»Žal mi je, toda tega ne morem dovoliti«, odvrne mamica.

«Zakaj pa ne? Kaj mi morda ne zaupate?»

«Ne, tisto ne. Popolnoma vam zaupam.»

«Potem pa svoji hčeri ne zaupate?»

«Tudi njej zaupam. Le vama obema skupaj ne morem.»

Človek, ki je delal zlato.

K sultanu Mohamedu je prišel človek, ki mu je rekel, da zna delati zlato. Sultan mu je dejal:

«Če znaš v resnici delati zlato, je zelo lepo. Dal ti bom bogato nagrado. Če se pa lažeš, ti bom dal odsekati glavo. Zdaj pa pojdi in pokaži, kako ga delaš!»

«To ne gre tako hitro, presvetli vladar. Za izdelovanje zlata potrebujem več pomočkov: žveplo, soliter, oglje in kakatuti.»

Vse so mu preskrbeli. «Kaj je pa kakatuti?» so ga vprašali.

«Kaj? Tega ne veste? Kakatuti je ruda, ki jo kopljejo v Indiji in ki brez nje ni mogoče delati zlata.»

«Prav, toda mi ne moremo iti v Indijo in ti te rude prinesiti. To bi predolgo trajalo.»

«No, pa pojdite v gostilno 'pri zlatem polmeseču' in gostilničarka naj vzame iz moje torbe zavitek, ki je na njem z arabskimi črkami napisano: 'kakatuti'. Toda bodite previdni in zavitka ne odpirajte, ker bi sicer ruda izgubila svojo čudodelno moč!»

Kakor jim je alkimist rekel, tako so storili. Šli so in mu prinesli zavitek. Nato se je alkimist zaklenil, začel kuhati in pražiti ter vzel čez tri ure res kos zlata iz majhnega lonca. Sultan Mohamed je bil od veselja ves iz sebe.

«Ali lahko napraviš še več zlata?» je vprašal alkimista.

«I, seveda ga napravim. Potrebujem le večje količine žvepla, solitra, oglja in kakatutija.»

«Vse to se bo dalo dobiti», je odvrnil sultan.

«Prav. Toda kakatuti je zelo redka rudnina in malo kdo ve, kje se v Indiji dobi.»

«Potem pa pojdi sam v Indijo in jo prinesi!»

«Toda za to potrebujem denarja.»

«Dobro, dal ti bom deset tisoč piastrov, da si kupiš kakatutija.»

Alkimist je vzel denar in šel na pot v Indijo.

Teden dni po njegovem odhodu je sultan srečal derviša, ki je na velikem zvitku pergamenta nekaj pisal.

«Kaj pa delaš?» je vprašal derviša.

«Sestavljam imenik.»

«Kakšen imenik?»

«Imenik največjih oslov v turškem cesarstvu.»

«Ha-ha! Prav, prav! Kdo pa je prvi po vrsti?»

«Mohamed.»

«Kateri Mohamed?»

«Sultan Mohamed.»

Zakaj bi imeli samo kostanjeve lase – zakaj ne tudi lepe?

Od kostanjevih las do tudi lepih las je samo majhen korak. Napravite ga: Negujte pravilno svoje lase! Z Brunetaflorom. Videli boste, kako se Vaši kostanjevi lasje šele potem popolnoma uveljavijo.

Brunetaflor deluje naravno in na svoj poseben način, ker ima hequil v sebi. Kostanjasta barva – barvna snov temnih las – je s tem posebno poudarjena. Lasje dobe čudovit blesk in nenavaden lesk!

Zajamčeno
brez sode in brez kemičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

«Zakaj pa?»

«Ker je dal alkimistu deset tisoč piastrov, da si kupi kakatuti, ki ga sploh ni na svetu.»

«Hm, hm... Če se pa alkimist vzlic temu vrne?» je vprašal sultan.

«Potem bom pa izbrisal Mohamedovo ime in namestu njega napisal alkimistovo.»

Poizkusna steklenička

COLOGNE "SOIR DE PARIS"

je privita zdaj vsaki originalni škatli

PUDRA "SOIR DE PARIS"

Izkoristite torej to ugodno priložnost in kupite pri svojem parfumerju za normalno ceno ta odlični puder. Naša kompletna serija "Soir de Paris" se dobiva v vseh strokovnih trgovinah.

BOURJOIS

PARFUMEUR - PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičiklasova ul. 23

**SLATINSKE
TABLETE**
ZA

HUJŠANJE

so sestavljene iz zdravnih mineralnih soli, iz neškodljivih, toda zelo učinkovitih praškov in ekstraktov zdravnega rastlinstva.

Vse te izbrane sestavine delujejo jako poživljajoče na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca, ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Proti prekomerni debelosti uporabljajte torej neškodljive **Slatinske tablete** za hujšanje, ki jih izdeluje

apoteka **Mr. BAHOVEC, Ljubliana,**

Zahtevajte v Vaši lekarni samo prave, neškodljive **Slatinske tablete Bahovec.**

Mala doza (100 tablet) Din 46.—

Velika doza (200 tablet) Din 74.—

Kdaj nakupujete?

Le pre pogosto vidimo, da so trgovine polne kupcev tik pred šesto uro zvečer. Kakor bi ne bil dan dovolj dolg, da bi vse potrebno nakupili. Kakor bi morali uporabiti za ta prijetni ali neprijetni opravke poslednje trenutke pred počitkom.

Upamo, da je ta razvada bolj posledica nepremišljenosti kakor zlobnosti. Najbrže je še malokatera gospodinja resno pomislila, da morajo biti uslužbenci v trgovinah od zgodnjega jutra na nogah in da zato zaslužijo vsaj malo počitka. Saj s tem, da trgovino zapro, navadno njih delo še ni končano. Zaradi navala kupcev je še povsod nered, vse je treba spraviti na pravi prostor, skleniti blagajno, pospraviti, se obleči, in časih mine še dobra ura po sklepu, preden zadnji uslužbenec lahko zapuste trgovino. Kdaj pridejo potem k večerji? Kdaj si potem lahko še privoščijo kakšno prosto uro? Kdaj gredo spat? In zjutraj morajo zgodaj vstati!

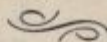
Kdo bi imel rad, da bi mu drugi lahko očitali nesocialnost? Najbrže nihče. Zato naj se vendar že navedijo gospodinjje tega, da bodo nakupovale čez dan. Saj je zanje tako bolje. Ni treba dirkati od trgovine do trgovine, ni treba prav na hitro kuhati večerje. Otroci pridejo ob pravem času v posteljo — in uslužbenci v trgovinah lahko pojdejo vsaj pol ure prej domov.

Še grše pa je, da hodijo gospodinjje v trgovino «od zadaj», ko je že zaprta za kupce. Ta razvada se je zlasti razpasla po manjših mestih, in tu bi imeli lahko trgovci toliko socialnega čuta do svojih uslužbencev in sami do sebe, da bi kupce navadili na poslovne ure.

*Ne pozabite na
plačilo naročnine!*

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 9 SEPTEMBER 1934 LETO V

Manica:

Ti moj fant...

Tako so pravili, da mu je umrla mati, ko je neboljenec ležal še v zibelci. Očeta ni imel ali vsaj poznal ga ni, ta naš Jure. Domovno pravico je imel v naši vasi, toda škodoval ni vaščanom nič, kajti redno je hodil zdaj sem, zdaj tja na dnino ter si tako borno, a vendar pošteno služil svoj kruh.

Na zunaj Jure ni bil prikupen. Poleg zelo pokvečene desne noge ga je kazil tudi od koz razorani obraz in skoraj popolnoma zaprto levo oko.

Jure je bil zaprt vase. Silil se ni nikomur. Sicer pa, komu naj bi bil tudi razodeval svoje veselje in svoje gorje, ko ni imel nikogar.

Pač! Babnikova Magda, lepa in najpremožnejša deklica v vasi, znana po svoji radodarnosti do revežev, edino ona, vsaj tako se je zdelo Juretu, je imela sočutje z njim. Smilil se ji je ubožec. Kadar je bil pri njej na delu, je vselej dobil največji brtavs kruha in marsikak dinar mu je še posebej stisnila v roko. In kadar je bila posebno dobre volje, je stopila tik njega, ga prijala pod pazduho in šegavo vzkliknila:

«Ti, moj fant!»

Juretu je bilo ob takih trenutkih čudovito mehko pri srcu. Kdo bi mu zameril! On, pohabljenec, negovan nikdar od nikogar, je vendar deležen vsaj trohice sočutja in tople prijazne besede.

Kaj čuda, da se je v Juretu nekaj sladko zgenilo in blažilno odjeknilo v duši...

Kadar je šla z družino na delo tudi Magda, se je Jure že na kakšen način primotovilil v njeno bližino in budno pazil, da ji je postregel, če je bilo treba. Pri tem je včasih na skrivaj poškilil v obraz lepega dekleta. Toda če se je namerilo, da je Magda to opazila, tedaj je bilo Juretu, kakor da je napravil nekaj nepoštenega, in sramežljivo se je obrnil v stran.

Tisto leto se je Babnikova Magda omožila na dom. Vzela je krepkega in pridnega fanta iz sosednje vasi, ki ji je prinesel precej težkih tisočakov, kar se pač spodobi za takšno posestvo, kakršno je bila Babnikovina.

Na predvečer Magdine poroke je Jure brez slovesa izginil. Pogrešal ga tiste dneve itak ni nihče. Pozneje, ko se je pri hiši spet pričelo redno delo, so domači sicer nekoliko ugibali, kaj vendar je «píčilo» Jureta, da jo je tako na skrivaj odkuril.

Seveda si zaradi tega niso preveč belili glav. Čemu neki! Delavcev je povsod dosti.

Jure se je vrnil šele čez leto dni. Vrnil se je prav tedaj, ko je Babnikovo hišo udarilo nekaj groznega. Gospodinja Magda je umrla na porodu.

Ves shujšan, postaran in globoko upognjen je krevsal Jure za veličastnim pogrebom. Na pokopališču je ostal v ozadju in se stisnil tesno k ograjenemu zidu.

Ko so na krsto pokojnice zabobnele prve grude, se je Jure skrtil za košato cipreso in potegnil z rokavom preko oči...

Po pogrebu pa je Jure ostal v domači vasi in pričel spet zahajati k Babniku na delo. Družina ga je bila vajena že od prej, gospodar pa je celo rad imel molčečega delavca.

Čas hiti in prekucuje razne dogodke po mili volji. Čas prizadeva rane, a jih tudi zaceli.

Tudi mlademu gospodarju Babniku je čas imenitno zacelil srčno rano, kajti prav ob obletnici smrti svoje žene se je ženil z zelo lepo in mlado deklico.

Nad tem se ni nihče spotikal. Saj je vendar samo po sebi umevno, da je mlademu vdovcu treba žene, obširnemu posestvu pa pridne gospodinje.

Na svatbeni dan je bilo pri Babniku vse na poskok. Ženin je bil izredno radodaren.

«Dajte družini in delavcem vina, kolikor hočejo», je ukazal in pogledal še sam, da je bilo povsod vsega dosti.

Tudi Juretu so ponudili piti. Izpil je nekaj kozarcev v dušku, nato pa se je izmuznil v svišli in se zaril v seno.

Na zemljo je začela legati noč. Tedaj se je Jure kakor tat priplazil na dvorišče. Ko se je uveril, da ga nihče ne opazuje, je potrgal od okrašenega voza vse rože, jih stisnil pod pazduho in odšel proti pokopališču.

Dolgo je stal ob Magdinem grobu in strmel v tla. Slednjič je vrgel rože na gomilo in zahlipal med solzami:

«Magda, le počivaj! Prav je, da ne veš, kako je nocoj vse veselo na tvojem domu, prav je, da ne veš, kdo edini toči solze na tvoj pozabljeni grob! Ko bi se ti zdajle dvignila... Gotovo bi si mislila... eh, norec sem, kaj naj neki misli o meni, pokveki! A vendar sem prepričan, da bi ti danes z vese drugimi čuvstvi vzdihnila:

«Ti, moj fant...!»

In Juretu so se vnovič ulile solze in padale na grob nje, ki jo je ljubil po svoje in katera edina na svetu je bila z njim toliko dobra, da mu je privoščila včasih prijazno besedo.

Vera Gogala:

Mitja

Unaj je jesen. Zaspana pokrajina dremlje, zastrta v meglo in pozabljenje.

V sobi pa sijajo solnce, ogreva srca in razsvetljuje obraze in stene. Malo solnce kriči in razgraja, se smeje in joče. Malemu solncu je ime Mitja.

Pravkar je z glasnim truščem vrgel pločevinasto škatlo ob tla, da se je zakotalila pod divan. Obsedel je na tleh in se zamišljeno ozrl po sobi. Mama je sedela ob peči in šivala razparani trebušček Mitkove opice. Mitja se je vrgel na kolena in drsel proti mami.

«Kaj si kužek, da se plaziš po kolenih?»

«Hov, hov!» je vedno hitreje kobacal malček in stresal z glavo. Nepremično je občepel na kolenih in ročicah in se hudomušno zazrl v mamo. Hipoma se je domislil, da so kužki tudi nevarni. Z obema rokama se je oklenil mamine noge in z glasnim hov, hov! pritiskal mokra usteca k nogavicam, da so ostali majhni okrogli sledovi. Mama je skrila noge pod stol in se silno prestrašila: «Joj, kužek me bo pojedel!»

Mitku so se zaiskrile oči in ličeca so se napela v porednem smehljaju. A ko je videl, da se ga mamica resnično boji, se je pobral in ljubeče pritisnil telesce k njej, češ, nikar se ne boj, saj je kužek le tvoj mali fantek.

Mama je odložila šivanje. Kako bi le mogla še dalje delati, če jo te očke tako ljubeznivo gledajo, če ji male tople ročice drsijo v nežnem božanju po vratu in licih!

«Kaj bi rad, zlatek?»

Mitja je prijel mamo za roko in jo izkušal dvigniti z nizkega naslanjača. Mama se je nasmehnila in spet prišla za šivanje.

«Kaj bi rad? Si lačen?»

Mitko je energično zmajal z glavico.

«Ali naj se igrava? Cinca vaga...?»

Mitja je malo pomislil, potem pa je prikimal in se naslonil z obema rokama ob mamina kolena. Z dvema prstoma je prijel njeno roko, prav na drobno in občutno jo je držal za kožo, mama je prišla njegovo ročico, on spet njeno, in končno mama njegovo, pa sta pela: «Cinca vaga kurje mesce..... klepete, klepete, klepete!» Ročice in roke so se zmešale in se nežno steple pri teh besedah. Zadnje je bilo Mitku najbolj všeč. Glasno se je zasmel in kar ni mogel prenehati z mahanjem in ploskanjem.

«Kaj pa zdaj? Spet kaj drugega? Torej kaj?»

Mali je pogledal mamo in se zamislil. Aha! Počeni! In pričel z obema kazalčkoma v taktu

tolči po stolu. Torej: leti, leti! Mitku je bila ta igra zelo po volji. Ubogljivo je dvigal ročici pri vsakem stavku.

«Leti, leti, leti — golobček! Leti, leti, leti — mučika!»

Mamico so bolele roke in težko se je sklanjala k sinku. A Mitko ni odnehal. Navdušeno je dvigal prste in klical: «Iii, iiii!»

«Kaj pa še?»

Mitja je prijel mamo ponovno za roko in jo vlekel s stola. «H, h, h!» Proti oknu. Mama je uvidela, da je s šivanjem pri kraju, če prične njen škrjanček gostoleti svoj neutrudljivi h, h, h. Poznala je vztrajnost svojega sinka, pa tudi svojo popustljivost je poznala. Globoko je vzdihnila in popravila šivanje v košarico. Mitko je skoraj stekel proti oknu in vlekel mamico za seboj, spetoma pa je zgrabil še blazino z divana. Iztegal je ročici proti oknu in nestrpno, proseče držal blazino kvišku.

«Počakaj, da odprem. — Ena, dva, tri. Hop!»

Ah, da. Na oknu je najlepše. Ubogljivo je sedel na blazino in se zagledal skozi šipe. Steklo se je v hipu zarosilo. Zbrisal je z obema ročicama nadležno rosico s šip in se naslonil z noskom na okno.

«Glej, Mitko, kdo prihaja. Konjiček!»

«I, i, i!» je tulil Mitja in se oklepal mamine roke v vroči želji, da bi gledal konjička, dokler ga bo videti. Konj je izginil za oglom. Mitko se je radovedno stisnil v kot in gledal na prazno cesto, kdaj in odkod se zopet prikaže kakšno živo bitje.

«Joj, Mitko, tvoji ljubi smučarji!»

Malček se je zgenil in zavrisnil. Smučarji! Pravi smučarji s palicami in smučmi. In koliko jih je! Pritisnil je glavico ob okno in nepremično strmел vanje. Potem pa je poskočil, se lovil po blazini in razigrano, navdušeno mahal z ročicami, kakor je videl smučarje na travniku. Mama ga je komaj ukrotila, da se je spet spustil na blazino in mirno ogledoval mimoidoče.

Joj še en smučar za njimi z živobarvno čepico! Mitko se je do skrajnosti navdušil. Rdeča čepica, ideal malega sportnika na oknu! Oklenil se je maminega vratu in kazal na glavo, enkrat na svojo, pa spet na njeno, in gostolel, ne, skoraj kričal. In smučiči! Kako jih je vsakokrat gladil in božal dolge minute, kadar jih je očka postavil vse snežne in mrzle v vežo.

Smeh mladih izletnikov je zamrl v megli. Mitja se je zamišljeno zagledal v prazno cesto pod seboj. Nič več novega, nič lepega. Samo še nezanimivi kolesarji so švignili mimo okna in stare žene so drsele s previdnimi koraki po zledenelih tleh.

Nenadoma je spet oživel. Kužek, velik, črn. In še en kužek. Majhen, droben, kakor njegova opica iz blaga.

«Hov, hov!» se je zadržal z okna in z napetim zanimanjem ogledoval podeča se psa. Pritegnil je k steklu še mamino glavo in jo krepko držal za vrat. Radostno je cepetal z nožicami in se od samega veselja vlekel za nogavičke. Psička pa sta

se lovila po cesti, se valjala po visokem kupu snega in se prevalila na drugo stran. Mitkov pogled jima je zvesto sledil. Če sta se podila proti cerkvi, se je stisnil v levi kot in ju občudoval, če sta stekla nazaj proti vrtni ograji, je zlezal v drugi kot okna in pritiskal nosek ob šipo. Mama je imela neprestano opravka z njim, da ji ni zdrsel z blazine.

Veselo pasjo igro je prekinil grmeč ropot avtomobila, ki je peljal ledene plošče. Psička sta stisnila repe med noge in se prihuljeno in prestrašeno razbežala. Vsa Mitkova pozornost se je preselila na mimo dreveči avto. Skoraj prestrašeno je poslušal neznansko bobnenje in šklepetanje šip, a komaj se je avto oddalil, je iztegnil ročko v smeri za njim in s svojim srebrnim glaskom zaklical: «Tu, tu, tu!»

Steklo se je vnovič orosilo. Mitko je s prstkom pričel risati najprej čudne vijuge, nazadnje pa kar s celo dlanjo napravil očem lep razgled. S smešnojubkim obrazkom je ogledoval mokre ročice in jih kazal mami pred obraz, češ, glej, kakšna so okna.

Po cesti je počasi privozil voz. Vpreženi vol je malomarno gugal svoje težko telo in brezizrazno buljil predse. Mitja je pogledal mamo, potem pa žival. Nemo vprašujoče je sledil počasnemu vozu, kakor bi premišljeval, odkod pozna to čudno žival. Pa se je spomnil in zatulil na ves glas mami v uho: «Mu, muuuuu!»

«Kajpak, to je kravica. Ne vpij mi v ušesa, zlatek!» Glasno se je zasmejala navdušenemu sinku, ki je kazal vola in ga s svojim nežnim glaskom izkušal zategnjeno oponašati.

«Ti bi sedel tukaj menda ves popoldan! Pojdiva v kuhinjo, zdaj pride kmalu očka domov!» Prijela ga je okrog pasu in ga hotela postaviti na tla. Tedaj pa je Mitja glasno zajokal in z obema ročicama kazal proti oknu: «Ata, ata!»

Mama se je radovedno sklonila nazaj in pogledala skozi okno. Očka je prihajal po cesti in gledal k njima navzgor. Mitja se je vzpel na prste, se smejal in mahal z ročicama očku v pozdrav. Oklenil se je maminega vratu in silil z okna. Mama je še enkrat veselo pokimala očku skozi okno, potem pa je prijela fantička, da ga postavi na tla. Tedaj pa je trda, okamenela obstala.

Mitja se je še tesneje ovil okrog njenega vratu in vprašujoče gledal mamine od groze razprte oči. Mama pa je strmela v ključico na oknu, ki je bila povešena. Okno je bilo ves čas odprto, le tesno prislono, priprto. Samo malo močnejši pritisk in — — —

Zaprta je oči in mrzlo jo je oblilo po obrazu. V prsih jo je stisnilo, da je zajela sapo. Zunanje okno je bilo ves čas odprto, a njen zlatek se je naslanjal na šipe! Če bi se le malo močnejše pritisnil? Ko se ni niti najmanj nadejala, da je okno odprto! Takrat, ko je z noskom tiščal v šipe in kazal psičke — — —

O Jezus! V neizrekljivem strahu je strmela v povešeno kljuko in trdo držala sinka v mrzlih rokah. Oj groza! Okno bi se kar samo vdalo, samo rahel, cvileč ropot — —!

Mitko je postal nestrpen. Zacepetal je z nožicami in silil s celim telescem, prožnim kakor jegulja, izpod maminih rok. Tedaj se je zavedela. Nič se ni zgodilo. Njen Mitko je tu, živi. Smehlja se. Njegove tople ročice čuti na licih, njegova mala usteca se ji kakor okrogla rdeča malinica smehljajo v obraz.

«Mitko! Moj zlati! Moj, moj! Črviček ubogi!»

V neizmerni ljubezni in materinski skrbi je pritisnila rožno ličece k svojemu obrazu, iz odprtih oči so ji tekle solze in močile Mitkove laske, drhteče ustnice pa so hvaležno in tiho ponavljale: «Hvala Ti, angel Mitkov! Hvala.»

Stana Vinšek:

Pevka

Na koru stojim.
Pred mano cerkev
mogočno se širi,
krog mene tonov
šumijo viri.

Roj ljudstva napolnil je
cerkev veliko,
roj lučic obseva
Marijino sliko.

Srce mi trepeče
in sapa zastaja —
a v duši se vroča
mi prošnja poraja:

«Marija, pomagaj,
da v tvojo slavo
moj glas bo srebrno
se dvignil v višavo!

Podeli mi mir
in stoj mi ob strani,
da pesem pobožna
ose duše omami.

Da glas moj ponese
do sinjih višav
osa srca, tu zbrana —
tebi v pozdrav!»

Močnejša od smrti

To pravljico mi je povedal stari Mihály, ko sem bil še otrok. Znal je zelo dosti poučnih zgodb o doživljenih in nedoživljenih stvareh. Pripovedujem jo dalje, čeprav ne tako dobro kakor on — Mihály je bil namreč imeniten pripovedovalec.

*

Ne v naši vasi, pa tudi ne v okolici, toda nekje je živelo nenavadno lepo in dobro dekle, Virág. Bila je opora slabotnih staršev, vzor svojih prijateljic, in vsi dobri ljudje so je bili veseli... Njeno telo je bilo kakor voda v potoku, njeno telo kakor topol.

Virág in oče je bil star ovčar. Živeli so v bedi. Imeli so tudi mladega pastirčka, ki je pasel. Bil je sirota in dali so mu ime Jakob, ker so ga našli na svetega Jakoba dan.

Virág in Jakob sta skupaj rasla. Stanovala sta pod isto streho in jedla isti kruh. Seveda sta se imela tudi rada in počasi se je zbudila v obeh velika ljubezen.

Po žetvi, na svete Ane dan, sta prosila starše za blagoslov.

«Počakajta še, draga otroka,» je dejal stari ovčar, «vsaj do Marijinega rojstva. Potem pojdejo ženske v Rudno k žegnanju, in ob trgatvi, če bo Bog hotel, stopita k župniku.»

Tako se je tudi zgodilo. Stara ovčarjeva žena in lepa Virág sta romali na Marijino rojstvo v Rudno. Molili sta in peli in dali tudi za blagoslovljeno svečo. Potem pa sta se pobožno vrnili domov.

Med potjo pa so povedale prijateljice Virági čudovite reči o vedeževalki iz Apáče. Da dela prave čudeže — pretéklost ugane in vidi v prihodnost... Prijateljice so govorile tako dolgo, dokler ni obšlo zaljubljenega dekleta hrepenenje, da bi izkusilo umetnost vedeževalke.

Proti večeru so prišle v Apáčo. Ko so vse ženske že zaspale in med njimi tudi Virágina mati, je šla mlada nevesta skrivaj k vedeževalki.

Stroga, debela, stara žena je bila ta vedeževalka. Oblečena je bilo črno od nog do glave, le lasje so se ji svetlo lesketali in lica so bila rožnata. S svojimi iskrecimi se očmi je zrla v mirne dekletove. Ni delala nikakršnih čarovnij, samo merila jo je od nog do glave.

Zdajci pa se je njen rožni obraz zmračil:

«Gorje ti, gorje ti, moj otrok! V tvojih očeh preži smrt. Toda ne preži nate, ampak na fanta, ki si ga hočeš izbrati za moža.»

«Na Jakobal» je kriknila nesrečnica.

«Da, nanj,» je potrdila starka. «Leto dni po poroki bo moral umreti. In umrl bo nepriradne smrti.»

To je pomenilo, da ga ne bodo ne ubili ne zaklali, ker je to pri pastirjih prirodna smrt.

Uboga Virág ni vedela, kako se je vrnila v prenočišče. In še manj, kako je prišla domov. S seboj je nosila strašno skrivnost kakor meč v srcu. Vendar ni nihče opazil njene bolesti.

Po trgatvi je bila poroka. Starši so otroka blagoslovili. Samo nekaj so zahtevali — da Virág ne sme spremljati svojega Jakoba na pašo, ker je prenežna za veter, dež in solnce.

Leto se je bližalo koncu. Dvojica je živela v vroči ljubezni.

Kadar je Jakob gonil čredo po pašniku, so bile njegove misli pri Virági. In Virágine misli so bile vselej pri Jakobu. Bila sta eno telo in ena duša.

Leto je preteklo. Ob tistem času je bil Jakob s svojo čredo v Gádarosu. Drugi dan — bilo je na obletnico — se je Virág zgodaj oblekla. Privezala si je ruto, obula čevlje in se poslovala od staršev.

«Samo to pot me pustite k mojemu najdražjemu, mojemu možu. Slutim nesrečo, čutim, da se bo nekaj zgodilo.»

Niso je mogle zadržati. Šla je... Okoli poldneva ga je dobila. Imela je s seboj kosilo, da sta skupaj jedla. Po kosilu je legel Jakob pod drevo. Njegova glava je počivala v Viráginem naročju, njegova roka v njeni. Gledala sta v nebo in drug drugemu v oči. Creda je počivala...

Zdajci pa se je prijel Jakob za srce:

«Moj Bog!...»

Izza njegove odpete srjace je prilezla majhna, rumena kača. Kača smrti.

Virág je prestrašeno kriknila. Skočila je k vodnjaku in prinesla vode. Hitro mu je izprala rano. Jakobovo telo se je zravnilo, še enkrat je za dolgo pogledal ženi v obraz, potem pa so se njegove oči zaprle. Mrtev je bil...

Virág je objela truplo in strašno zajokala. Stokala in jokala je, dokler ni prišel večer. Ko se je pokazala prva zvezda, je dvignila solzni obraz. In tedaj je stala pred njo starka Smrt. V svojem slabem, sivem kmečkem plašču, in na rami je imela koso.

Ni rekla niti besedice. Samo sklonila se je in vzela s koščeno roko poslednji žarek življenja iz Jakobovega srca. Zavila ga je v robec in vtaknila v gube svojega plašča. Potem pa se je počasi izgubila v temi.

Žena je šla za njo... Iz rokava plašča, skozi robec, se je svetil droben žarek, toda le medlo, kakor kresnica. Šli sta, šli brez besede, brez šuma.

Zdajci pa se je smrt ozrla.

«Zakaj mi slediš?»

«Samo za življenjem svojega moža grem.»

«No, to ti dovolim. Toda iti smeš le do meje med nebom in zemljo. Dalje ne smeš.»

Šli sta spet. Do tam, kjer se stikata zemlja in nebo. Tam je starka Smrt obstala.

«Zdravstvuj, dobra žena. Vrni se, pojdi domov, lepo umij možovo truplo in ga daj pokopati. Jokaj za njim in moli za njegovo ubogo dušo.»

«Kaj mi bo možovo truplo, če si mi vzela njegovo življenje. Moje življenje je z njim zvezano. Dovolj mi, da grem samo še malo s teboj.»

«Zblaznela si, uboga žena. Tu se konča kraljestvo umrljivih bitij, tu se začneja moje kraljestvo. Tja pa pride lahko samo tisti, ki se meni zapiše.»

«Dobro, zapišem se ti. Vidiš, draga Smrt, saj si ti tudi že stara in potrebuješ dobre nege in pomoči. Tvoj plašč je raztrgan: zašijem ti ga. Tvoja srjaca je umazana: operem ti jo. Za deklo ti bom služila, zvesto in pridno.»

Stara žena s koso je pomislila. Res je, da bi nekoga potrebovala, ki ji bo doma delal red, vendar pa je še nekaj nerodnega...

«Ali se ne boš bala?»

«Ne, nikogar se več ne bojim, draga Smrt...»

«No, dobro, zaradi mene... poizkusiva. Rečem ti samo to, da ti bo najbrže žal, toda takrat bo že prepozno.»

In šla je dalje, z dolgimi koraki. Zapustila je zemljo in krenila v neskončno temo. Virág ji je sledila. Drobni žarek ji je kazal pot.

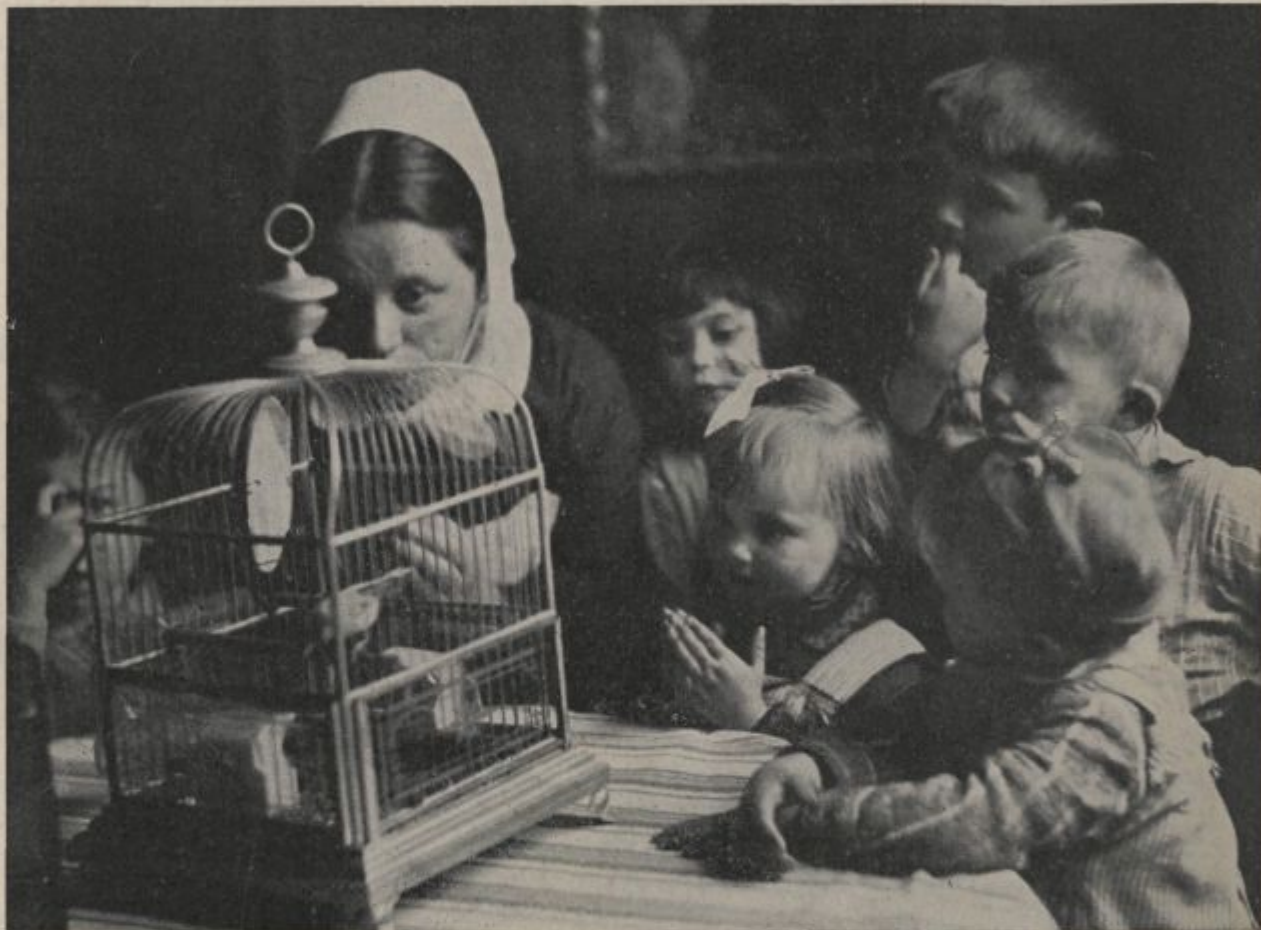
Prišli sta v hišo Smrti. Žena ni nič vprašala in nič rekla. Kar na lepem se je lotila dela. Pometla je in pripravila posteljo. Kar mimogrede ji je šlo vse izpod rok. Potem je vzela tople vode in oprala Smrti perilo. Priskrbela si je sukanca in iglo. Šivala je in krpala. Ustnice

«Prebrisana ženska si. Vendar si me potegnila. Več, kaj takega se mi še ni primerilo, to ti povem... Torej, pojdiva...»

Šli sta nazaj na zemljo. Mrtvi pastir je ležal še zmeraj pod drevesom. Stara Smrt mu je vrnila iskro v prsi, dihnila vanj in izginila.

Jakobovo telo je vzdrhtelo. Pretegnil se je in odprl oči. Na nebu so se iskri le zvezde, toda videl jih ni. Videl je samo dvoje oči svoje žene, ki so se mu blaženo smehljale. Zavzdihnil je:

«O, kako dolgo sem spal.»

Pevec in njegovo občinstvo

se ji niso zganile. Niti besedice ni rekla, le njene oči so pogosto gledale tja proti klopi, kjer je v robcu brlela drobna lučka in počasi dogorevala.

Čez tri dni je Smrt komaj še spoznala samo sebe in svoj dom. Bila je zelo zadovoljna. Zvečer je poklicala ženo:

«Zdaj, dragi moj otrok, je leto poteklo. Pri nas so trije dnevi leto. Bila si zvesta in poštena. Namestu da bi jokala, si bila marljiva. Zdaj te ne smem več obdržati in lahko greš domov. Moraš mi pa še povedati, kakšno plačo zahtevaš. Tudi največji zaklad lahko zahtevaš, ali pa dolgo življenje zase in za starše. Vse ti bom dala.»

Tiho je žena odgovorila:

«Ničesar ne zahtevam, draga Smrt, samo tistole drobno iskro v robcu mi daj. Življenjsko iskro mojega moža.»

Stara Smrt se je popraskala po glavi:

«O, še dalje bi bil spal, ako bi mene ne bilo», si je mislila Virág, toda rekla ni niti besedice. Vedela je, da se ne sme govoriti o skrivnostih Smrti.

Nikoli ni pastir Jakob zvedel, po kakšni smrtni poti je šla njegova žena tisto noč.

Še dolgo, dolgo let sta živela v srečni ljubezni. Morda živita še zdaj, če še nista umrla.

*

Tako pripoveduje pravljica...

Ko sem nedavno prelistaval tri tisoč let staro knjigo sanskritnih pravljic in odkril v njej čudovito legendo o Savitri, sem se spomnil pravljice, ki mi jo je bil v mladosti povedal Mihály. Bila je ena in ista pravljica. Samo da je bila Savitri kraljeva hči, Virág pa pastirica. Stari Mihály pa ni znal ne sanskrita ne indskega jezika. Še nemško ni znal. Ni znal pisati in brati, pripovedoval pa je zgodbe čudovito lepo...

Nekaj let je že minilo, toda še zmeraj me gledajo v tihih urah najžalostnejše oči sveta... Vroč in tesnobno se stiska srce: to bi bila lahko preprečila, pa nisi marala. Vem, da pride nekoč ura, ko bo tudi mene kaznovala neizprosna pravičnost usode. Vem, da svoji kazni ne uidem, toda morda bo lažja, znosnejša, če bodo moje besede padle kakor seme v druga srea in obvarovale druge, tuje, daljne ljudi iste usode, istega greha.

Moja stara, slabotna tašča je živela sama v svojem stanovanju. Tri sinove in tri snahe je imela in vsi smo imeli slabo srce. Vsi smo ji neprestano prigovarjali, naj zapusti domači krog ljudi in se preseli v zavod, kjer ji bodo drugi stregli. Upirala se je z vso silo, ki jo je še premoglo njeno slabotno telo. Toda mi smo bili močnejši.

Neko jesensko jutro je šla. Kakor težko breme je padla nanjo tuja okolica, tuje ženske, tuje sestre. Njena nemoč je bila tako velika, da mi je takrat padla

okoli vratu kakor slaboten otrok, ki išče zavetja, pomoči, pa ne najde nikjer ljubeče duše. Nekaj kakor bojazen mi je takrat stisnilo srce. Ali smo storili prav?

Še malo smo ostali pri njej. Dan se je nagibal h koncu. Deli smo jo v posteljo in z enim očesom neprestano gledali na uro, ali še ni blizu časa, ko bomo morali iti. «Otroci, le pojdite», — te besede mi še zmeraj zvene v ušesih. Šli smo, in preden sem za seboj zaprla vrata, sem se ozrla in še enkrat sem videla poslednjo, grozo zbujujočo osamljenost slabotnega bitja.

Kakor blisk me je prevzela misel: «S seboj jo moraš vzeti. Moraš.» In prav tako naglo je prišla druga misel: na vse težave, prepire s sorodniki, lastno delo. In z besedami: «Kmalu pridemo na obisk, mamica», smo jo zapustili.

Čez štirinajst dni je umrla. Brez prave bolezni, zaradi osamljenosti. Štirinajst dni in štirinajst noči sem si nakopala na svojo vest...

Don White:

Režne sanje

Sedel je v kinu. Z blazno naglico so se razvijali prizori na platnu. Napeto dramo so igrali, tako napeto, da ni bilo čuti v vsej dvorani glasu.

Iznenada pa je na platnu nekaj zadrgetalo in pobledele. Nekaj bliskov je švignilo počez, in potem se je film raztrgal.

Luči so zalile dvorano.

Splošno mrmranje, znak razočaranja, se je začulo od vseh strani. Ljudje so začeli cepetati in vmes so se čule opazke, ki za ravnateljka kina niso bile prav laškave.

«Taka nesramnost», je dejal tudi on, John Kant. «To naj bo kino!»

Jezno se je obrnil k svoji sosedi na desni. Presenečeno, z zanimanjem, ki se je iznenada zbudilo, se je zagledal v njen nenavadno lep profil. «Ali mar ni res?» je potem rekel, kakor bi se hotel iz nekega neznanega vzroka opravičiti za svoje hude besede. «Kaj takega bi se v poštenem kinu ne smelo zgoditi. In še celo sredi najbolj napetega prizora!»

Sama ni mogla prikriti rahlega nasmeška.

«Saj je vse skupaj le malenkost», je dobrovoljno dejala. «Film bodo hitro zlepili in potem bo spet mirno tekla dalje...»

«Da, toda to je tako kakor z mlekom, ki prekipi. Najboljšega ni več. Takale zarezava v sredi pokvari ves dobri dojem.»

In čez nekaj časa je dodal:

«Oprostite, gospodična, ali ste že dolgo tu?»

«Šele pri tretjem dejanju sem prišla», je rekla in sklonila glavo. Čudno, še ozrla se ni proti njemu.

«A, potem je pa drugače. Nikoli bi si ne mogel oprostiti, da vas nisem opazil. Nimate namreč samo najlepšega profila, ki sem ga kdaj videl, ampak ste tudi dekle tiste nenavadne lepote, ki mi je najbolj všeč. In kako ljubka ušesa imate!»

Nasmehnila se je in zardela.

«Vidite, takoj se bo nadaljevalo», mu je odgovorila.

Dvorana se je stemnila in pretrgani film je spet zašumel.

«No, zdaj pa imamo», je zagodel John. «Ampak film ni kaj prida. Vidi se, da je vse to razkošje le slepilo, da so vse te stavbe same kulise...»

«Vendar je tudi v iluziji nekaj lepega», je otožno odvrnila. «In iluzij si človek ne sme nikoli uničiti. Vse življenje je ena sama iluzija.» Iztegnila je vrat, da bi bolje videla čez ramo moškemu, ki je sedel pred njo.

«Neroden prostor imate. Šele zdaj sem opazil, da ne morete skoraj nič videti. In možak pred vami premika glavo zdaj sem, zdaj tja. Prosim, le nagnite se malo k meni!»

Nežno jo je prijel za roko. «Saj pridete lahko še bliže k meni. Vidite, tako bo bolje!»

Samo prikimala je.

Sedela sta tako blizu drug pri drugem, da so se njeni lasje dotikali njegovega lica.

«Kako čudovito dehte vaši lasje...»

Odmeknila je glavo stran.

«Zdaj spet ne boste nič videli... Sicer bo pa tako kmalu konec. Saj vas bom smel potem spremiti?»

Plašno je dvignila glavo.

«Ne, ne, to ni mogoče...»

«Kako? Ali mislite resno? Tako brez srca vendar ne morete biti. Vsaj malo naj vas spremim, vsaj nekaj korakov.»

«Rekla sem že, da to ni mogoče.»

V dvorani so zagorele luči. Dama je vstala.

«Zakaj... zakaj ni mogoče?...»

«Ker... ker tega ne maram.»

«Saj ni res. Kar tako ste rekli. In če vas zdaj še enkrat prosim, iz srca prosim...» Naslednje besede so mu zamrle na ustnicah.

Počasi se je dama obrnila in zagledal je desno stran njenega obraza. In zgrozil se je. Vse lice je bilo izkaženo, votlo, in koža kakor iz pergamenta. Očividno je bila ta strašna brazgotina posledica opekline.

Hotel je še nekaj reči, toda niti besede ni mogel izdaviti iz sebe.

Prav tako nemo ga je pogledala z velikimi, žalostnimi očmi. Potem je povsila glavo in se hitro obrnila proti izhodu.

Kadar je mačka
sama doma

Gospodinja je duša hiše

Vsaj biti bi morala. Samo ona je tista, ki mora gledati, da je pri hiši vse v redu, da je razmerje med njo in možem, kakor je treba, osnovano na ljubeznivosti in dobrohotnosti, da žive otroci v složnosti in sporazumnosti med seboj, da ni zavisti med njimi, da se ne pregovarjajo in mrzijo. Ona je tista, ki mora dajati vsem domačim lep zgled na vse strani, a ni zadosti, da je ona sama prijazna in

oljudna z vsemi, gledati mora tudi, da so tudi vsi domači oljudni in prijazni drug z drugim in prav tako tudi s posli.

Ena najlepših čednosti gospodinje je, če se zna brzdati. Gospodinja, ki se ne zna krotiti, rada zagreši različne krivice. Izgovor, da je nervozna, ni kaj prida. Tudi slaba volja marsikaj pokvari v hiši, zato naj se gospodinja kolikor moči premaguje. Če

se gospodinja kislo drži, tudi družina ne more biti dobre volje. Angleški pisatelj Thackeray je dobro povedal: «Svet je ogledalo, v katerem zagleda vsakdo svoj obraz. Kdor pogleda vanje s kislim obrazom, vidi v njem kisel obraz, in kdor se vanje zasmee, zagleda v njem veselega tovariša.» Berlinski zdravnik Hufeland pa je rekel: «Nobena reč tako zelo ne ospe cvetja življenja kakor grda razvada slabe volje.» K-ova.

*

Materinska sreča — materinske skrbi!

reča materinstva, najčistejša sreča, ki je usojena materi, prinese tudi marsikatero breme. Breme v besede pravem pomenu.

V deželah, kjer civilizacija ni še toliko napredovala, da bi bil otroški voziček splošno udomačen kakor pri nas, pri primitivnih narodih, pri katerih ne pestujejo otrok krščence in pestunje, nosijo matere svoje sladko breme povsod s seboj, koderkoli hodijo in karkoli delajo. Žena kot tovorno živinče, kot sužnja, ki mora

opravljati vsa hujša dela, ko mož lahko lenobo pase in postopa. In vendar odtehta veselje z otroki njih materinske skrbi. Že sam nasmešek iz ljubkih otroških oči jim pozlati mračne delovne dni. Poljubec mehkih in drobnih otroških ustec je zahvala — več ne potrebu-

Huzulska žena s tradicionalnim naramnim košem.

Abesinska žena z otrokom z Zucalskih gora.

Macedonska mati nosi oprtvo svojega otroka.

jejo — za obilni trud, in svetlobni žarek pade iz sive sedanjosti v lažjo, svetlejšo prihodnost.

Za matere vesoljnega sveta se razmere samo lahko izboljšajo, nikar da bi se mogle še poslabšati. Zakaj milijonom in milijonom je bilo doslej usojeno samo najhujše vsega hudega: življenje človeka brez njegovih dobrot, življenje živali brez njene prostosti.

Sport nekdanj in zdaj

Sportnica ni šele povojna prikazen. Ženska je bila sportnica že v začetku tega stoletja in njene zasluge so bile tolikanj pomembnejše, ker se ni pri izvajanju sporta odpovedala ničemur, kar je bilo značilno za ženskost, ona je gojila sportne panoge, ki zahtevajo največjo gibčnost, v polni opremi ženske koketerije, v prsnikih, krilih z volanami in v širokih rokavih. Obleka za sport ji je bila ista, kakršno je oblekla, kadar je šla na čaj ali pa v gledališče. Kako je ona mogla tako ljubko delati različne gibe, ki so potrebni za žoganje, veslanje, drsanje, jadranje, je prava skrivnost, ki je dandanašnja ženska ne more razumeti in pojmiti.

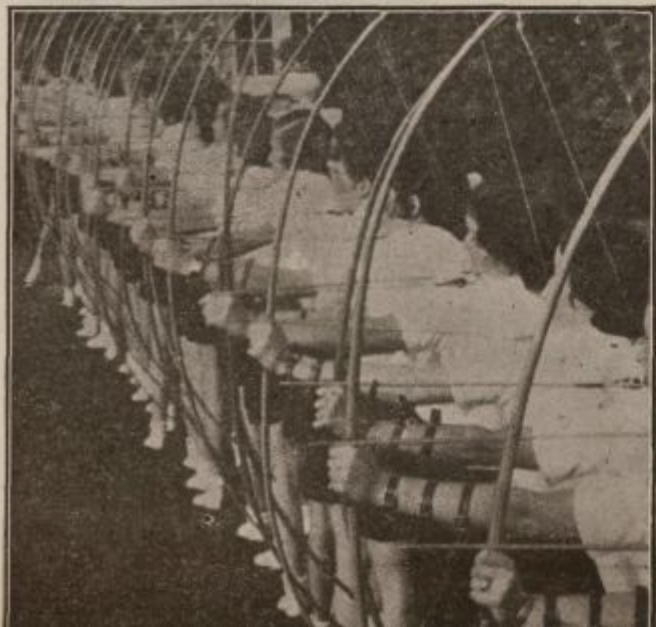
Dandanašnja moda ne zahteva nobene muke in žrtve od sportnice. Poprej se je njena tiranska oblast raztegala celo na sport, dandanes pa se vselej, kadar je treba, podredi zdravim zahtevam sporta.

Naše slike najzgovorneje kažejo, kako je ženska sportnica podredila modo zahtevam sporta, zatorej dela krivico ženskam, kdor jim očita, da so vedno in povsod sužnje mode.

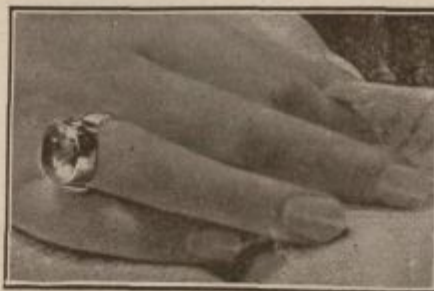

Kako so streljale pred 50 leti...

... in kako streljajo dandanes.

se
je

ro-
so
in
re-
oč,
ez-
avi.

Akvamarin — za tiste, ki so se rodili med 22. majem in 22. junijem.

ČRNI ONIKS.

Osebe, rojene med 23. junijem in 23. julijem, so v astrološkem znamenju raka. So precej razdražljive

dili
ist.
ga

in
Po
be,

Kako so veslale nekdanj... .. in kako veslajo zdaj.

Materinska srečanja materinske skrbnosti

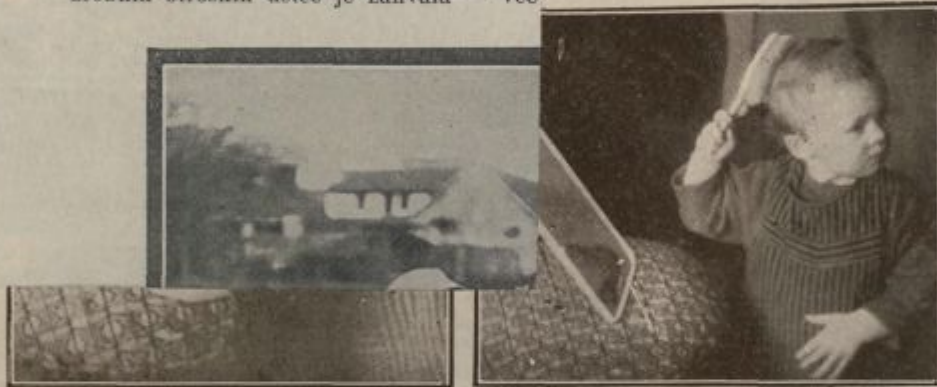
reča materinstva, sreča, ki je usoj prinese tudi mater me. Breme v be pomenu.

V deželah, kjer asoma lahko zapazimo, da ni ta ni še toliko napak da se je začela v deklicah že udomačen kakor a dolgo, ko se jame ta ničemur primitivnih naroka kazati že tudi kar očitno. Kakor terih ne pestujejo o iztaknejo kje kakšno zrcalo, nice in pestunje, a ono več miru pred njimi, takoj svoje sladko breznajo, čemu je in kako se rabi seboj, koderkoli halo smatramo torej lahko za praktiki delajo. Ženarument ženske ničemurnosti. Za živinče, kot suži čeprav ni zapisano v Sv. pismu, opravljati vsa hujša dela, ko mož lahko lexlar lahko za trdno sklepamo, da postopa. In vendar odtehta veselje z otrokEva, takoj ko je bila ustvarjena rinske skrbi. Že sam nasmešek iz ljubkih jim pozlati mračne delovne dni. Poljube, drobnih otroških ustec je zahvala — več

in je odprla oči, najprej zagledala Adama, potem pa je dolgo in natanko ogledovala samo sebe v zrcalu — seveda v zrcalu kakšnega bistrega jezera v raju.

Gotovo ste že sami kdaj videli, kako se triletno dekletce z velikim zanimanjem ogleduje v zrcalu. Lahko ste tudi opazili, kako občuduje svoj obraz, kako izkuša posnemati mamo, kako se češe, potem kako si uravnava oblekico, kakor bi se ravnala na ples. Otrok instinktivno čuti, da mati tega ne dela kar tako, ampak zato, da bo lepša. On posnema kakor opica starejše, mater in sestre. Koketnost se pa pojavi nekoliko pozneje, kakor hitro jame deklica dobivati smisel za lepoto.

—r—

«Ali sem v ogledalu ali sem zadaj za njim?»

«To sem torej jaz!»

„Kamen sreče“

Astrološke razlage in prerokovanja izvirajo še iz najstarejših časov človeškega umovanja in so se ohranila vse do sedanjih dni. Kakor smo tudi napredovali na vse strani, vendar se dobi še dosti ljudi, ki verujejo v horoskope. To so ljudje, ki so podvrženi misticizmu in zato radi sprejemajo sugestije, ki prihajajo od neznanih sil. Tako si oni razlagajo tudi preroko moč astroloških horoskopov. Oni verujejo, da bodo srečni v življenju, da si bodo znali pomagati in zaslužiti in da bodo dolgo živeli, če bodo imeli neprestano pred očmi svoj horoskop. In kakor so oni prepri-

čani, da astrološke razlage naše usode niso brez pomena, tako oni tudi radi verujejo, da imajo tudi dragulji svoj pomen, tolikanj bolj, ker je tudi ta prazna vera v zvezi z astrologijo.

To svoje prepričanje razlagajo ti praznoverci takole:

Ljudem so se pojavljale in se ne-prestano pojavljajo razne zapreke v življenju, ki lahko postanejo, kakor trdijo astrologi, zelo usodne, ki jih pa z različnimi sredstvi lahko odvrnemo. Človek mora samo za časa vedeti ali vsaj domnevati, kaj ga vse čaka v življenju, potem to ni nič tako težavnega. Težave se same od

sebe umikajo, kolikor se pa ne, naj pazi človek vsaj na to, kakšne dragulje nosi. Kakor ima slednji človek svojo zvezdo ali nebeško znamenje, kakor pravijo astrologi, prav tako ima človek tudi svoj «kamen sreče».

Ker vas utegne zanimati, kateri so ti «kamni sreče», prinašamo vseh dvanajst kamnov usode in razlago k njim.

ONIKS.

Ljudje, ki so se rodili med 22. decembrom in 20. januarjem, so po naravi ambiciozni, resni, nezaupljivi in dostikrat prepirljivi. Včasih hrepene po samotnem življenju in modro-

vanju. Njih kamen je Oniks ali tako imenovani kamen meseca. Kadar po-

Oniks — za tiste, ki so se rodili med 22. decembrom in 20. januarjem.

tujejo, naj ga nosijo zmeraj s seboj. Dobro je, če svoje načrte rešujejo ponoči, kadar sveti luna.

SAFIR.

Osebe, ki so se rodile med 21. januarjem in 20. februarjem, so pod znamenjem vodnarja. Drugače so pa one živahne in vesele nravi, po na-

Safir — za tiste, ki so se rodili med 21. januarjem in 20. februarjem.

vadi polne trgovskega duha in se rade ukvarjajo z velikimi načrti, zaradi česar tudi večkrat zajdejo z normalne poti svojega življenja. Njih kamen je safir.

KRIZOLIT.

Vsi tisti, ki so se rodili med 21. februarjem in 20. marcem, so v zna-

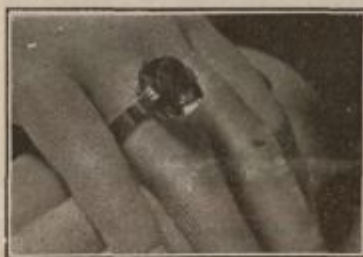
Krizolit — za tiste, ki so se rodili med 21. februarjem in 20. marcem.

menju ribe. V življenju so to zelo nežne in občutljive osebe, včasih pretirano občutljive, kar je vzrok, da dostikrat nimajo nobenega uspeha. Nagibajo k razmišljanju, so dobro-

dušni, se vnamajo za umetnost in se z njo radi ukvarjajo. Njih kamen je olivnosivi krizolit.

AMETIST.

Med 21. marcem in 21. aprilom rojeni so pod znamenjem ovna. To so osebe, ki se hitro vnamejo za kaj in so hitro razočarane. Večkrat prečenjujejo svoje znanje in svojo moč, so precej ležerne, zato gredo brezobzirno naprej in so vesele nravi.

Ametist — za tiste, ki so se rodili med 21. marcem in 21. aprilom.

Njih kamen je vijoličasti ametist. On jim je amulet v zakonu, zato ga je treba čuvati.

SMARAGD.

Ljudje, rojeni med 25. aprilom in 21. majem, so v znamenju bika. Po naravi so to precej vsakdanje osebe,

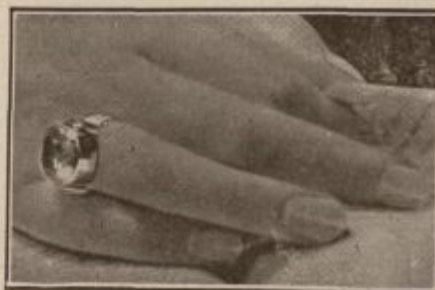

Smaragd — za tiste, ki so se rodili med 25. aprilom in 21. majem.

kolikor toliko praktične, vendar nagibajo včasih k idealiziranju. Sicer so pa to normalni, poprečni ljudje. So vestni, delavni in izpolnjujejo svoje dolžnosti. Njih kamen je zeleni smaragd.

AKVAMARIN.

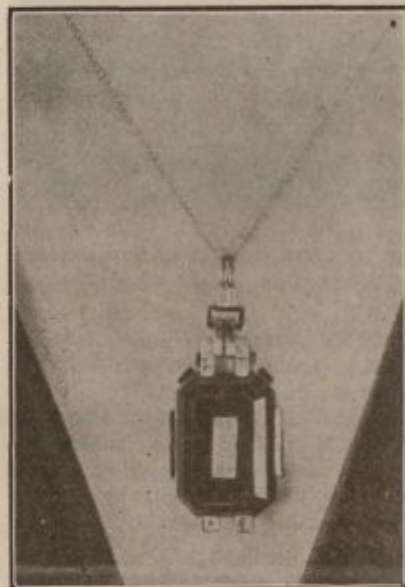
Med 22. majem in 22. junijem rojeni so pod znamenjem dvojčkov. Oblagodarjeni so z dobrimi lastnostmi in ostanejo dolgo mladi. Vedno imajo lepe želje, se vnamajo za izpremembe in potovanja, hrepene po izpopolnjevanju, so plahi, vendar dobri in vedno preudarni. Njih kamen je modri akvamarin.

Akvamarin — za tiste, ki so se rodili med 22. majem in 22. junijem.

ČRNI ONIKS.

Osebe, rojene med 25. junijem in 23. julijem, so v astrološkem znamenju raka. So precej razdražljive

Črni oniks — za tiste, ki so se rodili med 25. junijem in 23. julijem.

in čuvstvene, zdi se jim, da niso zadostni srečne in neprestano hrepene po nečem. Kadarkoli se jim nudi priložnost, rade pomagajo drugim. So še precej podjetnega duha in so vnete za glasbo. Njih kamen je črni oniks.

RUBIN.

Ljudje, rojeni med 24. julijem in 23. avgustom, so pod astrološkim

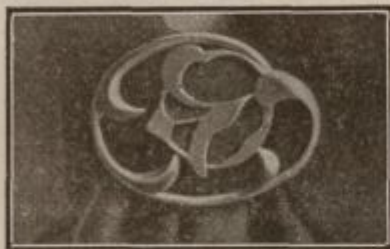

Rubin — za tiste, ki so se rodili med 24. julijem in 23. avgustom.

znamenjem leva. Lahko se reče, da so zelo energični in podjetni, samozavestni, pa tudi zaupljivi. Njih vedenje je imperativnega značaja, v ljubezni so večkrat strastni do nezbrdanosti, ali zato so časti vredni in zvesti. Uče se lahko in hitro pojmi vsako delo. Ti naj nosijo rubin.

JASPIZ.

Tisti, ki so rojeni med 24. avgustom in 22. septembrom, so v znamenju device. Ti ljudje so po navadi uravnotežene naravi, podjetni in praktični. V življenju gledajo vse s socialnega stališča, so bistroumni in polni ve-

Jaspiz — za tiste, ki so se rodili med 24. avgustom in 22. septembrom.

selja do življenja in poleta za ureditve materialnih zamisli. So dobri tovariši in nežni soprogi. Njih kamen je po astrološkem znamenju rdečkasti jaspiz (vrsta ahata). Ta kamen ustreza njih značaju, v njem naj gledajo simbol svojih uspehov.

OPAL.

Med 23. septembrom in 23. oktobrom rojeni so pod astrološkim znamenjem tehtnice. Njih bistvo je ljubeznivost, živahno čustvo in okus za lepoto. So precej plahi in občutljivi, toda bolj mehki in neodločni.

Opal — za tiste, ki so se rodili med 23. septembrom in 23. oktobrom.

Radi se naslanjajo na druge, so prožni, družabni in se lahko prilagajajo razmeram. Ti naj nosijo opal.

Opal lahko nosijo tudi osebe, rojene pod znamenjem bika, ali samo tedaj, če se povzpnejo nad popreč-

nost, pa imajo razen tega pri sebi malahit ali pa rubin.

MALAHIT.

Ljudje, ki so rojeni med 24. oktobrom in 22. novembrom, so v znamenju škorpiona. So energični, sposobni za velike podvige, inteligentni, imajo močan življenjski nagon, toplo in dobro srce, so dobri tovariši in

Malahit — za tiste, ki so se rodili med 24. oktobrom in 22. novembrom.

dobri delavci. Po astrološkem znamenju je njih kamen malahit. Varujejo naj se prevelikega navdušenja, a v tem primeru naj se vselej spominjajo svojega kamna, ki pomeni stannovitost in razboritost.

TIRKIZ.

Med 23. novembrom in 21. decembrom rojeni so pod znamenjem strelca. To so na videz vedno nenavadni ljudje, polni nekakšnega notranjega omahovanja in kolebanja. So precej inteligentni, a večkrat nervozni. Moč-

Tirkiz — za tiste, ki so se rodili med 23. novembrom in 21. decembrom.

no in intenzivno občutijo življenje in se trudijo, da bi bili svetu koristni. So optimisti, drugače pa zelo živahni. Njih kamen je modri tirkiz. V trenutkih, ko jih muči negotovost, naj pomislijo, da je njih kamen tirkiz, ki jim po astrološkem znamenju priporoča modrost in hitro odločnost v življenju.

Vsak človek ima torej po razlagi teh praznovernih ljudi svoje astrološko znamenje in bi moral imeti tudi svoj dragulj. Ker je pa to večkrat nemogoče, pravijo, da je dovolj, da nanj vsaj misli.

«Kamen sreče», kakor mu pravijo, sicer ne prinaša še sreče v besede pravem pomenu, toda če ve človek o sebi vse tisto, kar je v zvezi s kamnom, si srečo lahko pribori. —r—

Slovo od deklških let

Če smo se upale napraviti odločilni korak v zakon, bomo brez dvoma pogosto mislile na čase pred poroko, na vse, kar leži za nami, na deklška leta.

Seveda se izvrši prehod med obema dobama prav počasi. Saj vrste let ne moremo odvreči, shraniti kakor stare obleke. Moramo se zrasti z drugim, novim svetom, z vsem, kar je v nas. In sanj iz mladih let nočemo izbrisati za nobeno ceno. Morda bodo v začetku za kratek čas zaspale, toda za zmeraj ne bodo izginile v pozabo.

In prav te sanje bodo zmeraj najčudovitejše, najlepše v našem življenju. Z nami bodo šle, prepojile vse naše bitje. Zmeraj bodo v življenju prihajale ure, ko se nam bodo te sanje približale, čedalje lepše in zmeraj nove, svete. Kakor pajčolan bodo, ko bodo zakrivala in olepšavale sedanost. Vse, pestre misli o sreči, v nebo segajoči oblaki domišljije in upanja, v tisočernih odtenkih, v slednjem drgetu duše.

Za slovo od deklških let je treba imeti obilo duševne zrelosti. In prehod v zakon, to popolno izpremembo bitja, ki je morda od začetka skoraj neopazna, moramo doživeti z vso to zrelostjo. In svoje mladostne sanje moramo izpremeniti v čaroben lesket, ki bo osvetljeval ženo v nas, ki nam bo dajal zmeraj novih pobud in nam pomagal čez vse majhne in velike težave v življenju.

Le tako bo naše življenje lepo, popolnosti blizu in srečno.

Ali motim?

«Kar odkrito mi povejte, kdaj naj grem!» Brez dvoma se vam je že zgodilo, da je kdaj kakšen vsiljiv gost, ki nikakor ni hotel opaziti, da ste ga že do grla siti, rekel te besede. Čeprav želimo, da bi izginil za deveto goro, mu vendar prav prijazno rečemo, naj še ostane. To ni prav. Čeprav nam je nerodno povedati resnico v obraz, je v tem primeru potrebno. S človekom, ki ima tako debelo kožo, lahko storimo drugače kakor z občutljivim. Ne bo vam zameril, ampak se bo pri drugi pravi ali nepravi priložnosti spet prikazal. Torej le pogum! Drugače se ga ne boste otresli.

Rajši ne čudežnih otrok

Tudi dandanes slišimo časih o čudežnih otrocih. Saj se morda še spominjate, kako so pred nekaj leti navdušeno pisali o nekem mlademu ameriškem umetniku na goslih, ki je prišel tudi v Evropo, kjer je zbujal nenavadno pozornost. V splošnem pa je čudežnih otrok v primeri s prejšnjimi časi dosti manj. Hvala Bogul Zakaj življenje teh prezgodaj zrelih otrok je navadno zelo žalostno. Saj morajo skoraj vselej plačati svojo nenavadno nadarjenost s slabotnim telesom ali pa z zelo občutljivo dušo. Zaradi prevelike nadarjenosti se mora tak otrok tudi pogosto preveč truditi in obremenjevati svojega duha, kar je največkrat krivda častihlepnih staršev, ki pripisujejo otrokovemu duhu preveč odpornosti.

Ta nevarnost je najmanjša pri glasbenih čudežnih otrocih, ki so svoja slavna dela zložili že v najznejših letih, ne da bi bili pri tem preveč na duhu trpeli. Naš rojak Gallus-Petelin je komponiral že v osmem letu. Chemlinova prva maša je bila delo trinajstletnega dečka. Beethoven je bil šele v desetem letu, ko je uglasbil svojo prvo sonato. Rossini je napisal prvo opero v dvanajstem letu. Najbolj čudežen med čudežnimi otroki je bil vsekakor skladatelj W. A. Mozart, ki je že v prav zgodnjih otro-

ških letih z očetom prirejal koncerte. Na Dunaju je takratni cesar Franc I. obsul šestletnega otroka z izrazi svoje naklonjenosti. Z osmim letom je Mozart uglasbil na Angleškem šest sonat za klavir in z desetim letom je napisal svojo prvo komično opero, ki jo še dandanes pogosto pojejo.

Ti čudežni glasbeniki so bili prav posebno nadarjeni in zaradi svoje genialnosti na zdravju niso občutno trpeli. Dosti težje pa je življenje za tiste čudežne otroke, ki se odlikujejo po nenavadno popolnem spominu in veliki nadarjenosti za učenje na pamet. Pri njih je delovanje možganov preveč obteženo in zato umrejo mladi skoraj vsi brez izjeme. Tako je bilo s čudežnim otrokom Kristijanom Henrikom Heinekenom, ki se je rodil leta 1721. v Lübecku. Že v prvem letu življenja se je naučil Svetega pisma in s petnajstim mesecem se je začel ukvarjati s svetovno zgodovino. Še pred tretjim letom je znal dansko zgodovino do najmanjših podrobnosti, latinščino in francoščino — toda umrl je že s petim letom, ker je tako naporno duševno delo v najznejših letih moralo privedi do prehitre izrabe življenjskih moči. Iz istega mesta je bila tudi Margareta Jänsch, ki se je rodila leto dni prej in umrla že v enajstem letu. V prvih letih se je naučila grščine in francoščine. Latinščino je znala tako dobro, da je v tretjem letu lahko povedala vsebino vsake knjige v latinskem jeziku. Tudi ta otrok, ki je bil tako nenavadno duševno razvit, je imel le slabotno telo in je plačal svojo prezgodnjo duševno dozorelost z zgodnjo smrtjo.

Posebno žalostna je bila usoda nenavadnega čudežnega otroka Thomasa Chattertona, ki se je rodil leta 1752. kot sin siromašnega cerkovnika

v Bristolu. V enajstem letu je napisal nekaj satir, ki so zbudile splošno pozornost, in ko je s štirinajstimi leti postal pisar pri nekem odvetniku, je izdal knjižico «starih pesmi», ki naj bi jih bil napisal neki star menih iz petnajstega stoletja. To nenavadno spretno goljufijo pa so takoj odkrili. Deček je zaradi nje izgubil svojo službo in moral preslišati dosti žaljivk, čeprav je bilo nedvomno, da so imele pesmi precejšnjo umetniško vrednost. Dečkova občutljiva duša pa ni mogla žalitev prenesti in zato se je mladi, nadarjeni pesnik zastrupil v svojem osemnajstem letu.

Čudežnim otrokom v splošnem ne smemo zavidati uspehov. Kolikor imajo duševnih zmognosti preveč, toliko jim manjka telesnih moči. Starši nenavadno nadarjenih otrok bi morali zelo paziti, da ne napravijo iz njih čudežnih otrok, tem bolj pa bi morali skrbeti, da bi njih duševni razvoj kar se da zavrli. Svojim otrokom bi morali dopustiti manj duševne hrane, kakor si je sami žele, ne pa da jim jo še vsiljujejo v preobilni meri. Prav ti nenavadno nadarjeni otroci, ki so običajno zelo občutljivi na telesu in na duši, potrebujejo posebno skrbnega nadzorstva. V nasprotju s povprečnimi otroki jih k učenju ni treba siliti. Zato pa jih je treba utrditi na telesu in na duši, da prva bolezen ali prva duševna bolečina teh preveč občutljivih bitij ne zateče nepripravljenih. Da take otroke privadimo otroškim igram in sportu, pravilnemu sožitju z drugimi otroki istih let — to je dolžnost njih staršev.

Najboljše zdravilo za prezgodnjo zrelost je to, da nadarjenec ne puštim, da bi postal čudežni otrok.

Napake, ki jih otrok ne pozabi Majhen doživljaj matere

Otroci govore resnico, ker drugega ne znajo. Vsaj če še niso pokvarjeni. Matere, ki imajo že šolo življenja za seboj, dostikrat te odkritosti ne znajo ceniti. Kaznujejo jo kot neotesanost, jezikavost, čeprav je le preprostost. V svoji nepazljivosti zapirajo pot večni resnici. Otroci so občutljivi. Zato je še hujše, če odgovarjajo matere na resnico s prisiljeno lažjo, ker mislijo, da otrok tega ne opazi.

Otroci so občutljivi.

Majhen dokaz in primer:

Mihec — štiri leta bo zdaj imel — leži bolan v postelji. Mati, ki ni prav suha, stopi v skrbeh k njegovim posteljici. Mihec jo gleda z vročičnimi očmi: «Veš, mamica, prav za prav si ti zelo debela.»

Mamica, ki tega ne sliši rada, odvrne:

«Saj to ni nič hudega. Le da je človek priden.»

Mihec jo še enkrat resno pogleda. Dolgo jo gleda, malo pomisli in potem reče:

«Seveda, da le človek živi...»

Tako je zmeraj pravil očka. Mihec pa ve, da ima očka vselej prav.

Tedaj se pa mati na ves glas zasmije.

Mihec jo začuden pogleda. Njemu se te besede niso zdele smešne. Še zelo resno jih je mislil. In njegovemu začudenju nad nenavadnim vedenjem odraslih se pridruži nov doživljaj. Bolesten doživljaj, da ga njegova preljuba mamica ni prav razumela.

Mamica ga sicer boža in poljublja. Toda to se Mihcu ne zdi dovolj. Hoče, da bi se zdel mamici resen in resnosti vreden, čeprav je še majhen.

In nikoli ni Mihec pozabil tistega smeha. Še čez nekaj let, ko je bil že «pameten» šolarček, je nekoč mamici rekel: «Ne, mamica, tega ne povem. Saj se samo norčujem iz mene.»

Zdaj je mamici žal, da je bila takrat tako nerodna. Toda stare rane se le počasi celijo in zmeraj ostanejo brazgotine.

Mučne situacije

Prav gotovo ste bili že tudi vi sami kdaj v življenju v takšni ali drugačni mučni situaciji, pa je niste imeli posebno za mar ali ste pa hitro nanjo pozabili in se še zdaj smejete, češ: «Kakšna mučna situacija le! Vse, kar se zgodi v življenju, se zgodi samo zato, ker včasih tako nanesejo prilike. Zaradi tega pa še ni da bi človek mislil, da je bila to mučna situacija.»

Res je, kar ste rekli, toda priznali boste, da so tudi takšne situacije, ki so, kako naj rečem, od vraga nerodne. Nerodne so, s katerekoli strani jih pogledate. Ni prijetno ne za tistega, kateri zajde vanjo, pa tudi ne za tiste, vpričo katerih se primeri takšen dogodek, ki se je, kakor pravite, primeril samo zato, ker so tako nanesele prilike. Marsikateri človek je ves obupan zaradi takšnega dogodka. Jaz na primer imam znanca, ki vse svoje žive dni sploh ni doživel nič prijetnega. Zato mu tudi v družbi pravijo Smolnikar. To vam je človek, ki ga usoda tira iz ene neprijetne situacije v drugo. Nesrečnež je sicer res tudi sam malo neroden, vendar pa le ni vselej sam kriv svojih neprilic. Včasih niti misli ne, pa že pade vanjo kakor muha v močnik. Pa ker sem že vzel v misel tega Smolnikarja, naj vam popišem ob kratkem neko neprijetnost, ki se mu je nedavno pripetila.

Bilo je, še ni dolgo tega, ko ga je začel najprej zob boleti. Potem mu je drugi dan obraz strašno otekel, da je bil ves zabuhel, nato se mu je naredila fistula, da ni bilo druge pomoči, kakor da si jo da prerezati. Nesrečni človek je poizkušal najpoprej z obkladki iz senenega drobirja, toda ko to klasično zdravilo ni nič zaleгло, se je spomnil na nekega svojega šolskega tovariša, zobnega zdravnika, in je takoj stopil do njega. Vsakdo ve, da to ni nič prijetnega, če človeka bole zobje, posebno pa ne, če se pridruži temu še kakšna druga neprijetna reč. Revez je bil res usmiljenja vreden, on je ujel kaj, če nihče drug.

Siromak je bil prepričan, da mu bo tovariš pri tisti priči pomagal, in je z velikim zaupanjem sedel na stol. A tovariš se razkorači pred njim z instrumentom v roki in reče:

— Zob? Čudno! Ti si vendar imel zobe kakor kakšen volk!

— Seveda sem jih imel... zastoka Smolnikar.

— Ali se spominjaš — ga vpraša zdravnik in vrti tisti instrument v roki — ko smo bili še otroci, kako si

... Ali se še spominjaš, kako si me včasih namlatil, ko smo bili še otroci?

me včasih namlatil? A? Nekoč si me tako ugriznil v mišico, da še zdaj čutim... Vidiš... jaz se še čisto dobro spominjam.

In tako je tovariš zdravnik cele pol ure obujal spomine in pripovedoval, ko je Smolnikar ječal na stolu in ves obupan obračal oči.

Povedal bi vam o njem lahko še cel kup neprijetnih situacij, toda to bi ne bilo več tisto, kar sem se namenil povedati, ampak bi bila že neka vrsta novele. S tem bi tudi jaz sam zašel v neprijetno situacijo: napisal bi humoresko, dasi po svojem talentu in strokovnem znanju nimam sposobnosti za to. Zato vam bom samo razložil, kaj se vse lahko primeri v takšnih neprijetnih situacijah.

Vidite na primer, vi ste že večkrat občudovali igralce na odru in dostikrat so vas že razburili kakšni posebno tragični prizori. Na primer, kadar se glavni junak poslavlja s svojo oboževanko in ji, ko se ta vsa topi v solzah, s patosom reče:

... Zbogom!... A vrata se ne dajo odpreti...

— Zbogom! — in gre do vrat, pri me za kljuko, — in vrata se ne dajo odpreti. Če hoče ali ne, mora nesrečni igralec ostati še nekaj časa na odru in nadaljevati:

— Zbogom! Nikar ne žaluj!... Zbogom! Morda bo tebi sreča milejša... Zbogom...

Ali to še ni najmučnejša situacija, ki se umetniku lahko pripeti. Tale drugi primer je še veliko bolj plaščen:

Operna pevka poje solo. Občinstvo jo verno posluša. V trenutku, ko pride crescendo, stopi slavna pevka za korak naprej, napne prsi in zapoje... Ali s crescendom vred prileti iz njenih lepih ust tudi umetno zobovje in pade nekemu gospodu naravnost na kolena... Povejte zdaj, komu je bolj neprijetno?

... Ali s crescendom vred prileti iz njenih ust tudi umetno zobovje...

Sicer pa trpi ves umetniški svet na neprijetnih situacijah. Kakor bi bilo to vsakemu talentu prirojeno. Prepri-

... Pridite čez eno uro, so rekli, prej bo težko kaj...

čan sem na primer, da je bilo že veliko mojih prijateljev v podobni situaciji, v kakršni sem bil jaz sam že večkrat. Povabljeni smo bili, recimo, na večerjo. Na vabilu je bilo zapisano: točno ob devetih. Umetniki sicer niso radi preveč točni, toda kadar gre za kakšno dobro večerjico, ej, takrat oni že malo bolj poznajo točnost. A ko sem prišel ob devetih, so v dvorani šele mizo prirejali. «Pridite, gospod, čez eno uro.» so mi rekli, «prej bo težko kaj.» Ko sem pa prišel čez eno uro, je sedelo vse že lepo za mizo, in moj prostor je bil zaseden. Škandal!

... Ko čevljev zaškriplje, se vse ozre nanj...

Pa tudi sicer se je vsakomur že primerilo, da je prišel v neprijetno situacijo. To se primeri posebno rado tistim srečnikom, ki pogosto kupujejo čevlje in obiskujejo koncertne dvorane. Nov čevljev pa lahko prav po vražje škriplje! Pa stopi takšen človek v dvorano, kjer je vse tako tiho, da bi še miške ne bilo slišati, in si še posebno prizadeva, da bi mu čevljev ne zaškripal, samo da bi ne vzbudil nevolje v poslušalcih. Čevljev pa le zaškriplje in vse se ozre vanj, kar ga spravi v silno zadrego.

V mučno situacijo pa lahko zajdejo tudi popolnoma nedolžne osebe, zlasti mlade ženske v elegantnih toa-

... In že je dama v mučni situaciji...

... Gospod vzame kurje bedro v roke in ga začne obirati, drugi ga začudeno pogledujejo...

letah. Če se ta toaleta vleče za njo in če ima dama še navado, da švrka od kavalirja do kavalirja in da koketira, potem se neprijetni situaciji skoraj ne more ogniti. Potem se kaj lahko zgodi, da ji kdo stopi na konec krila, in že je dama v mučni situaciji: pokažejo se hlačke, kombineža, ali pa kaj podobnega. Dama, ki se ji je pripetila ta nezgoda, zardi, pa tudi vsi, ki to vidijo, zarde kakor kuhan rak.

Pri imenitni pojedini in odličnih ljudeh se večkrat dogode podobne reči, kakršna je tale. Nič ne pomaga,

... In ko vstopi s čevlji v rokah, zagleda pred seboj ženo in celo družbo.

če ste tudi, kako bi rekli, aristokrat po krvi in če znate še tako jesti po bontonu, prav nič, verjemite, če je blizu vas kakšen neotesanec. Če začne on srebat ali pa če vzame kurje bedro kar v roke in ga jame obirati, spravi prav gotovo v zadrego in v neprijeten položaj vašo dobro vzgojo. Človek takrat res ne ve, ali naj začne tudi sam tako obirati svoj kos piške ali naj se vzdigne izza mize in odide.

Možje, ki so vajeni hoditi «malo bolj pozno» domov, ki pa so drugače pozorni proti svojim ženam, se včasih tudi težko ognejo neprijetnim situacijam. Če je, denimo, kdo navajen, da že pred vrati sezuje čevlje in da kolikor moči tiho stopi v sobo, da bi ne zbudil svoje ženske, če potem potihem odpre vrata in po prstih vstopi, pa

zagleda mahoma pred seboj svojo ženo in celo družbo... ej, to je pa najhujša situacija, da si hujše skoraj ni mogoče misliti. Ali je spravil v nepriliko svojo ženo, ker je mislila, da ga še ne bo, ali pa sebe, ki se je pokazal v sobi bos in s čevlji v rokah.

Kaj takšnega, kar vam bom zdaj povedal, pa se po navadi primeri razmišljenim ljudem ali pa ljudem, ki imajo skrbi čez glavo. Takšnim se na primer ni mogoče ogniti neprijetni situaciji niti na poroki sami. Poslušajte: Nace Raztresen je bil človek, ki mu nobena reč v življenju ni bila po godu, navsezadnje je pa le odnehal in se oženil. Spotoma mu je bržčas hodilo po glavi, kaj ga vse še čaka, morda se je spomnil tudi kakšnega svojega znanca, s katerim se je kdaj kaj sporekel, in ko je stopil pred duhovnika skupaj z nevesto, je na tisto slovesno vprašanje odgovoril: Ne! Lahko si mislite, kako je bilo pri duhi duhovniku, in kako šele nevesti.

... In odgovoril je na tisto slovesno vprašanje pred oltarjem: Ne!...

Mučne situacije? Vem, da so tuje nezgode lahko tudi smešne, ali verjemite mi, da jaz s takšnim človekom globoko sočuvstvujem, in naj kar po pravici povem, da se mi vsi takšni Smolnikarji prav v srce smilijo.

Dvojčka.

Gospod: «Ti smrkavec, nehaj že vendar tolči svojega brata!»

Deček: «To vam sicer nič mar ne gre, pa vam vendar povem: eden naju mora imeti otekel obraz, sicer naju mati ne spozna.»

Razlog.

— Natakarkar, se jezi gost, kaj je vendar s tisto polovico piške, ki sem jo naročil že pred eno uro?

— Še nič, gospod! Nihče še ni naročil druge polovice, vam na ljubo pa ne moremo zaklati samo pol piške.

Točnost.

Dijak: «Za mojo uro se res lahko reče, da je točna. Vsakega 12. v mesecu je v zastavljalnici.»

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

Toda okno je bilo zaprto. Ni je čul. Tako je hitela, da se ji ni posrečilo, odpreti zapah; potrkala je na okno in glasno zaklicala:

«Kegič, Kegič, Kegič! ... Kegič! ... Vrag naj te vzame!»

On pa ni čul in je odšel skozi vratca.

Marfa se je zle volje okrenila od okna in njen pogled je zadel Kurbatova oči. Vprašal je ravno-dušno, kakor da se ga stvar prav nič ne tiče:

«Ali ni več čul?»

Ni odgovorila, s silo je stresla glavo in je pokrovček od črnilnika kakor vrtavko vrtila na svoji roki sem in tja.

«Kaj ni več čul? Ali ga niste mogli poklicati nazaj?»

Marfa je vrgla pokrovček v pepelnik in rekla kakor v snu:

«Saj ga nisem hotela poklicati nazaj. Samo posloviti sem se hotela, kakor se spodobi. Vsekakor — on je bil moj poslednji!»

Kurbatov se je zatleglo zasmejal:

«Kaj ne poveste! ...»

Marfa se je spet ovedela.

«Ah, vi ste to!»

In spet se je svetlo nasmehnila.

«Vi ste to! Oprostite, Mihajl Borisovič. Takoj greva na delo.

Zlati blesk.

Na onem bregu reke je gorel gozd.

Jakov Ivanovič Udalov je tekal po vsem mestu in kričal vsakemu človeku, ki ga je srečal, da na onem bregu gospod bog seje maline. Ljudje so sprejemali njegove besede kot neko grozotno prerokovanje; celo oblastev se je polotil nemir; med tednom so vojaški oddelki odhajali v gozd, da bi pazili na iskre, in vsako nedeljo so procesije romale tja gori proti gozdu. Neki dan je rekla Marfa, ko je motrila pisano reko ženskih rut:

«Razul, to bi bilo pač lepo, če bi človek mogel tako verovati v ljudi, kakor ljudje verujejo v boga?»

On je zmajal z glavo:

«To ni nič.»

«Kako to misliš?»

«Saj oni tudi ne verujejo v boga. Samo smrti jih je strah.»

Marfa se je morala zasmejati. Z Razulom se je menila na stopnicah pred hišo in je v levici držala vajeti dveh konj, ko ji je mala, mrzla Angarina ročica pridrsala v rokav in ga pričela nestrpnost vleči navzdol. Angara je dvignila svoj drobni

obrazek in je nemo zrla v Marfo; ampak med obrvmi ji je tekla majhna guba. Marfa se je sklonila, pritisnila svojo brado na ročico, ki se je odmikala, in je rekla, da bi jo potešila:

«Precej gremo! Precej!»

Angarina roka se v njeni ni ogrela, in ko jo je gledala, kako se je mala z lahkoto zavihtela v sedlo, se je Marfa morala spomniti, kako je Kegič njeno Angaro nekoč v šali imenoval egiptovsko princeso:

«Tvoja Angara je rezana iz zelo prozornega kamna. Ali pa si v resnici vzela samo curek vode iz reke — tudi njeno telo je mrzlo ... Odkod le imaš otroka?»

Marfa je komaj z nogo stopala v streme, ko je bila Angara že skozi vrata. Angara je bila jezna in je precej udarila konja. Ko je bila Marfa zunaj, je ni več videla in ni mogla razumeti, kje je otrok. Cesta je bila polna ljudi in Marfa je zajezdila v umikajočo se množico kakor v vodo.

«Prostora!»

Rahlo frfotajoča cerkvena bandera so se zamajala in vztrepetala in jezni pogledi so sledili Marfi, ko je skozi mrmrajočo množico zajezdila proti bregu. Angara je bila daleč pred njo; dirjala je po bregu sem in tja in je konja obračala zdaj naenkrat k vodi, zdaj v hrib. Marfa je strogo zaklicala:

«Angara!»

Angara ji je odmahnila z bičem, ne da bi bila obrnila; tisti hip pa je omahnila. Marfa je videla, kako je sedlo pod njo zdrselo na stran. Isti mah se je Angara okrenila, zgrabila konja za grivo in mu legla po hrbtu. Žival pa je sklonila glavo in se zagnala dalje. Angara je padla, ena noga ji je obtičala v stremenu in splašeni, dirkajoči konj jo je vlekel po kamnih za seboj. Marfa jo je dohitela šele pri vodi. Angara je bila brez zavesti. Nobene kaplje krvi ni bilo videti na nji; samo vse levo sence in del čela sta bila črnomodra.

Protijutru naslednjega dne je Angara umrla. Zdravnik je bil Marfi že zvečer povedal, da človek ob takšnih primerih niti čudeža ne more pričakovati.

«Koža ni prav nič ranjena — to seveda človeka moti. Ampak potipajte tukajle s prstom: vse kosti so se pomešale z možgani.»

Angara je ležala negibna. Telo ji je samo krčevito utripalo in usta so se ji brezglasno odpirala, kakor da bi rada vsrkala kolikor mogoče veliko zraka. Marfa jo je vzela v naročje in je njene dolge noge položila visoko, kakor je Angara rada imela. Tako je vso noč sedela z njo.

ko se je danilo, je Razul rahlo položil svojo roko Marfi na glavo.

«Vstani — tvoj otrok je mrtev! ...»

Marfa mu je vrgla nagel pogled in se počasi dvignila. Šele zdaj je začutila, da je Angara v njenih rokah že otrpla. Takrat je počasi zmajal z glavo in vzela trupelce z njenih kolen.

«Da, da, da, človeku je treba malo časa, da umre. V vsakem človeku je majhen košček solnca — in kadar to solnce zaide, je vsega kraj!»

Temnih oči, ne da bi bil mežiknil, je motril obraz dekletca in silno zmajeval s svojo plešasto glavo.

«Da, da, da...»

Marfa ni šla doli k reki, tudi v hrib ni šla, ampak v mesto. Pred dolgo razpotegnjeno dvonadstropno hišo, ki je bila skorajda podobna kasarni, se je ustavila.

Vstopila je. V sobi je bila tema. Kegiču ni bilo mnogo do svetlobe. Spočetka je hotel celo pri Marfi zmerom zagrniti okna. Ampak v Marfinih sobah sploh ni bilo zagrinjal in zastor v jedilnici je bila zvila in z motvozom povila ter ga zgoraj obesila na kljuko. Ujezila se je, kadar je trdil, da je pri zagrnjenih oknih bolj prijetno.

«Ali veš, kaj je luč? Ali veš: če za dne v sobo ne pustiš luči in potem ponoči prideš, precej opaziš, da v prostoru ni bilo luči, in grozna žalost te obide, ne moreš pričakati jutra, kakor da bi bila to tvoja poslednja noč, kakor da moraš umreti v nji...»

Kegič se je smejal. Toda ko je nekoč zelo dolgo govorila tako, se je zamislil in je grenko dejal:

«Ne vem, ali so me odvadili luči ali me sploh nikdar niso prav privadili nanjo — vsekakor, tiste prve luči v mojem življenju nikdar ni bilo. In zdaj mi je neprijetno, ne potrebujem je in je ne maram...»

Marfa je šla skozi sobo, zadela je ob mizo in obstala, da se ogleda. Vrata je bila zaprla, okna so bila od vrha do tal zastrta z gosto, temno tkanino. Ampak od nekod je vendarle prihajala slaba svetloba in ob podbojih, med zastori je trepetal hladen blesk svetle teme. S krepko roko je Marfa dvignila zastor. Šipe dvojnega okna so bile motne, dišalo je po prahu. Marfa je vrgla spodnji konec zastora čez stol in sedla za mizo. Med okni je svetloba trepetala svetleje: na stenah, ob podbojih oken in na obeh straneh vrat so visela dolga, ozka zrcala. Še dva stola sta bila v sobi, neizskobljena vrtna mizica in žametasta otomana, ki so ji peresa že izstopila.

Marfa je morala zakašljati: prah od oken in dušeci, vlažni zrak sta jo tesnila. Na mizi je stala zelena steklenica. Ne da bi bila vstala, je Marfa iztegnila, zgrabila steklenico in nalila sinjkaste vode v kozarec. Izpila je, preden je prav razumela, da to ni bila voda. Dah se ji je ustavil, v grlu in prsih ji je zagorel ogenj, v ušesih ji je zašumelo in pred očmi so ji zaplesale sive oljnatе iskre — kakor kavijar, ki se je razlezel na solncu. Marfa je z muko obtipala kozarec in ga dvignila, da bi ga poduhala: dišal je po špiritu. Potem je prav tako tipaje poiskala steklenico in iznova napolnila kozarec; pri tem si je omočila prste. Da ne bi razlila, ni kozarca nesla k ustom, temveč se je sklonila k mizi ter z ustnicami poiskala ozki rob kozarca, ki ga je oklepala njena roka...

«Ali greš domov?»

Marfa je vedela, da konca lojenke, ki je od nje kapljalo na mizi in ki so jo slikala v sebi vsa zrcala, ni videla samo v snu. Ležala je kraj mize

na otomani v legi, v kakršni je po navadi zaspala doma: na prsih, z rokami, prekrižanimi pod glavo.

«Vprašam te, ali greš domov, ali ostaneš tu?»

Marfa je temno zrla v Kegiča, ki ji je sedel pri nogah.

«Ne, ne grem domov!» Obrnila se je na bok in se dvignila na enem komolcu.

«Kaj si spet zagrnil luč?»

Kegič je odmahnil z roko:

«Saj lahko odprem. Vsak čas bo dan.»

Marfa pa mu je obranila:

«Kar pusti! Pri luči mi bo od tvojih praznih sten še bolj slabo...» In krepko je svoj obraz prižela ob rezki žamet, topo zakričala in Kegiča sunila z nogo: «Prinesi mi svojega vina — ali špirita. Kar imaš...»

Tri mesece je Marfa ostala pri Kegiču in se je vsakokrat takoj spet opila, kadarkoli je prišla do zavesti. Potem ji je bilo zmerom tako, kakor da bi se zdramila. Zdramila se je in takoj se je domislila vsega, kakor da jo je bil samo bežen spanec premagal, kakor da je samo za hip zaprla trudne oči. In kadar je Kegič stopil k nji, je molčala, nezaupno gibala z obrvmi, ga z očmi suvala stran in zahtevala, naj ji takoj da piti. Pogostokrat pa so ji krči izpreletali prsi in med stokom je šepetala:

«Čarodejček moj, vse je tako prazno! Saj ti si pameten, ampak — ah, kako prazno, kako prazno je vse!...» Prevrгла se je, bedno je z rokami bila okrog sebe, kakor da jo duši dim ali kakor da jo zaliva voda. «Tako prazno!... Tako prazno, tako prazno...» Praskala se je po prsih, odpirala je suha, črna usta in v očeh ji je blestel težak, kakor jantar rumen sijaj. Krivila se je kakor v smrtnih krčih in njen stok, ki je postajal zmerom glasnejši, mu je neprenehoma zvenel po ušesih.

«Tako prazno! Tako prazno! Tako prazno!»

Potem je sama planila k mizi po pijače...

Kadar se je bila napila, se je tiho smejala: samo usta je odpirala in je z očmi krožila vsenaokrog. Domala neprestano je negibno ležala na hrbtu in vse se je brez miru vrtinčilo okrog nje. Oblaki so bežali mimo, pisani kakor peruti jerebic, kosi žareče večerne zarje so sekali solnca, ki so se vrtinčila sama okrog sebe, in oblaki so se podili kakor plameneče ognjene cunje v vetru, raztrgani padali v vodo, ki je šumela na dnu, se vtapljali v vrtincih, trepetali na razgibani vodni gladini in niso hoteli ugasniti... Nazadnje, ko se ji je zavest malo zjasnila, je razgibanost vseokrog nje malo popustila in ona je sama šla, šla je bosa čez polja; visoke, močne, omahujoče kamilice so se ji oprijemale nog in jo udarjale s svojimi hladnimi, kakor atlas belimi glavnicami. Pred njo je stopal širokopleč, srednjevelik mož. Šel je po robu tokave in je z eno nogo vsakokrat zgrešil korak; hoja mu je prizadajala težave, pa ni opazil. Marfi je bilo neprijetno gledati, kako zmerom stopa narobe: desna rama se mu je povesila pri vsakem koraku kakor rama hromca. Marfa je mislila, da je Kegič, in ko je prišla k zavesti, ga je vprašala sovražno: «Zakaj pa hodiš tod?» (Dalje prih.)

Vera Gogala:

Iz dnevnika rjavega hrošča

Malo dni sem na tem lepem svetu, pa sem doživel že toliko zanimivega, a tudi čudnega in strašnega, da mi še zdaj brni po glavi.

Mislim, da smo me majske živalce najsmrečnejša bitja pod solncem. Samo če se spomnim na tiste čudne živali, ki se izprehajajo pod našimi drevesi, ki glasno vrešče in mahajo z nogami, hodijo pa kar po zadnjih dveh, se mi zazdi naše življenje zavidanja vredno. Takole na listu sedim in jih opazujem. Reveži so! Od prijatelja Frkeca sem zvedel, da se imenujejo te živali — ljudje. Ena taka žival pa se imenuje — človek. Pod moj hrast hodita vsako jutro dva taka človeka. V prednjih nogah držita bele liste in drdrata, drdrata na vso moč. Menda se učita, kakor mi je pravil Frkec. Za šolo se učita. Hvala Bogu, nam ni treba hoditi niti pod hraste drdrat, niti v šolo nam ni treba. To mora biti gotovo strašna reč, kajti ubogi ljudje samo vzdihujejo, si kuštrajo lase na glavi in jezno mečejo tiste bele liste v travo. Ne hotel bi biti njih vrste za vse na svetu! Ah, če pomislim samo na naše igre! Kadar smo siti zelenja, da nas boli trebuh, se zberemo na veji. Potem sfrčimo vsi hkrati v zrak in se lovimo, skrivamo in brenčimo, da si vsak maši ušesa, kdor gre mimo drevesa. Vmes pa nam vetrček prepeva našo pesem, ki spada k igri.

Ko se naveličamo takih iger, se obesimo s krempeljci na liste in se gugamo. Kdor je junaški, se spusti z visokega lista navzdol in se ujame na spodnjem listu. Če kdo pade na tla, ga izobčimo iz igre. To je zabava! Ves božji dan sama zabava!

Sicer pa sedimo na zelenih vejicah in grizemo, grizemo, da nas že v čeljustih boli. Niti enega zelenega lističa ne bomo pustili celega. Vse bomo pojedli tistim smešnim ljudem. Da, smešni so in hudobni. Izmed vseh živali so največje klepetulje. Nepretrgoma glasno kriče, žlabudrajo, se krohotajo in mahajo z vsemi štirimi nogami. Ali je pri nas kdaj slišati toliko klepetanja? Molčiči in tihi smo, le s tipalkami si vse povemo. Kaj če malo brenčimo, to spada k igri. Ljudje pa se držijo prezirljivo in ošabno in nas imenujejo rjave hrošče. Nas, hrošče! Prej bi mislil, da so ljudje podobni hroščem. Tako poniževalno ime! Fej! Saj niti tipalk nimajo, niti kril. Po zraku pa sploh ne znajo letati. V nekakšna pisana krila so zaviti, a

če zapiha veter, stiskajo k sebi tista krila, nikar da bi poleteli v zrak. Ne hotel bi biti v njih koži. Sploh jih mi nimamo radi. Pregarjajo nas ti hudobneži! Če nas le kdo izmed malih ljudi zagleda, že lopne po nas in nas pohodi. Potem pa se krohota in junaško kaže na nas. Ali je to junaštvo, ubiti tako majhno živalco? Davi sem bil resnično jezen, ko sem čul pod drevesom tele besede: «Hrošče pobijati je koristno delo!» Pogledal sem izza lista in videl velikega človeka sredi malih. Vsi so zavreščali in pokazali name. Jaz pa frrrrrrrk! Pa sem jim zagodel. Frkec mi je pozneje pravil, da je bil tisti veliki človek učitelj, ki je poučeval male ljudi. Dosti naših tovarišev je bilo tisto uro usmrčenih.

Počasi uvidevam, da je svet manj lep in dober, kakor sem prvotno mislil. Tudi moji tovariši so slabi prijatelji. Posebno Frkec, ki ga imam tako rad. Nanj sem jezen že tri dni. Bilo je tako. Sedim na listu, se držim s krempeljci in hrustam. Kar nenadoma — uh! Od strahu mi je kosilce obtičalo v grlu. Po veji se priplazi strašna žival. Velika, kosmata, živo barvana in brez nog. Niti najmanjšega glasu ni dala od sebe. Naravnost proti meni! Skoraj sem omedlel od strahu. Že sem zaprl oči in čakal, da me požre, kar se nenadoma spomnim, da imam vendarle krila. Krila so se kar sama razprla in — frrrrr, frrrrr, pa sem bil na varnem. Skril sem se v najgostejši kotiček na drevesu in opazoval tisto pošast. Ko sem Frkec povedal svoj strašni doživljaj, se je hinavec prekopical po veji in je s tipalkami vsakomur, kdor ga je le hotel poslušati, pripovedoval, da sem pred gosenco od strahu omedlel. Tako sem bil razkačen in jezen, da bi ga bil najrajši lopnil po njegovi neumni betici. Prijatelj! Ha! Ne pogledam ga več. Sploh pa je požrešnejši! Nemara misli ves gozd sam pojesti. In bahač je! Kaj, če zna dobro telovaditi in se gugati! Sicer že pride tudi zame prilika, takrat bom pa jaz njega pred tovariši osmešil. Kadar nas bo največ zbranih, bom prav prijazno pogladil Frkeca po nosu, češ: «No, Frkec, ti junak med junaki! Kako pa je bilo takrat, ko si padel tistemu malemu človeku na glavo? Kdo se je bolj prestrašil? Ti ali on? Menda oba enako, kaj? Deček se te je otresel kakor blazen in je zakričal s tako prestrašenim glasom, kakor bi mu bil najmanj netopir padel na glavo, hih, haha! Ti pa si se tresel po vsem životu in še pol ure potem si bil hrom.» Ali bo smeha! Tako jim povem, potem bova bot. Ravno prav, zdaj

grem zbirat tovariše za opoldansko igro. Kar takoj jim povem tisto zgodbico o Frkčevem junaštvu. Pa je vendar svet lep! Maščevanje je sladko. Joj, prekmalu sem se pohvalil! Kaj pa tam stoji

in me gleda? Proti meni izteza glavo! Jooooj! Naš sovražnik, ptič! Kam naj se skrijem? Ptič ima tudi peroti. Frkec, pomagaj! Na pomoooooč! Na pom...

Nabekov konj

(Arabska pravljica.)

Arabeec Nabek je bil velik siromak. Edini zaklad in edino veselje, ki ga je imel, je bil njegov konj.

In kakšen konj je bil to! Bel kakor sneg, hiter kakor blisk in čudovito razumen in moder. Takega konja ni imel nihče drug v vsej Arabiji.

Vsi so Nabeku zavidali krasnega konja, najbolj pa bogati Dager, ki je mnogokrat prišel v Nabekov šator in mu na vse načine prigovarjal, da bi mu prodal konja.

«Nikar se ne upiraj kupčiji! Bedasto bi bilo od tebe. Reven si, in jaz ti dam za konja deset drugih konj, deset velblodov in še kako dobro orožje povrh!»

Vendar Nabek ni hotel nič slišati o tem. «Prijetelja ni moči prodati za nobeno ceno. Rajši izgubim življenje kakor konja!»

Tako je moral Dager vsakokrat oditi, ne da bi bil sklenil toli zaželeno kupčijo. Nabek mu ni dal niti najmanjšega upanja, da bi

kdaj dobil krasnega belca. A to je Dagerja le še bolj dražilo, in ko je spoznal, da konja ne bo mogel dobiti s kupčijo, je sklenil, da si ga prisvoji z zvijačo ali pa s silo.

Nekega dne je zagledal Nabek, ko se je skozi puščavo vračal domov, v cunje zavitega berača, ki je ležal ob poti in glasno stokal. Nabek se mu je približal, in berač je zajecal:

«Usmili se me, dobri človek. Iz daljnih krajev sem prišel in ne poznam poti. Izgubil sem se, zdaj pa ležim tu že tri dni in tri noči brez hrane in brez vode!»

Nabeku se je berač zasmilil, in dasi je bil siromašen, je vendar sklenil pomagati izgubljenču.

«Sedi k meni na konja! Vzajem te s seboj v svoj šator.»

«Joj, dobri človek, saj nimam več toliko moči, da bi vstal,» je glasno zastokal berač.

Nabek je skočil s konja, vzdignil berača in ga posadil na konja. Tedaj je pa rešenec zgrabil vajeti in zažvižgal konju. Konj se je vzpel na zadnje noge in se pognal v dir. Jahač se je obrnil in zaklical osuplemu Nabeku:

«Poslovi se od svojega konja, nikoli več ga ne boš videl. Jaz sem Dager!»

Nabek je vedel, da Dagerja ne bo več dohitel.

Stoj... stoj... poslušaj...

Dager je v razdalji kakih treh sto korakov obstal in rekel: «Zahtevaj od mene, karkoli hočeš, samo konja ne. Konja ne dam več iz rok!»

Nesreča je vzela Nabeku vse moči. Z veliko težavo se je vlekel dalje. «Vem, da mi konja ne boš več vrnil, in noben zaklad tega sveta mi ne bi mogel nadomestiti te izgube. A morda je bila Alahova volja taka. Vendar, nekaj te prosim: ne povej nikomur, na kak način si prišel do konja!»

Dager se je začudil: «Kako ti more biti kaj do tega? Zakaj naj nikomur nič ne povem?»

«Če bodo ljudje zvedeli, kaj si storil, se bodo bali pomagati bližnjemu v nesreči. Vsakega berača bodo sumili, da je slepar. Koliko nedolžnih bi utegnilo trpeti zaradi tega!»

Dager se je zamislil nad besedami plemenitega Nabeka. In mahoma ga je postalo sram. Stopil je s konja, ponudil vajeti Nabeku in rekel: «Odpusti mi!»

Kralj in mravlja

Stara angleška pravljica.

Nekoč je živel mogočen kralj, ki so ga sovražniki pregnali iz njegove dežele. Skril se je v staro, napol podrtto stavbo. Vsi njegovi zvesti spremljevalci so bili deloma ujeti, deloma pa ubiti, in tako je ostal naposled sam.

Ves obupan je sedel na velik kamen, ki je bil ves porasel z mahom.

Zdajci je kralj zagledal drobno mravljo, ki je plezala po steni navzgor. V ustih je držala drobec lesa, ki je bil mnogo večji od nje same. Toda preden je prispela mravlja na vrh, ji je padlo breme na tla. Drobna živalca je spet urno splezala po steni navzdol, pobrala les in jela vnovič plezati navzgor. Ali ko je bila spet že skoraj pri cilju, se je zgodilo isto. To se je ponovilo osemindesetkrat; a devetinšestdesetič je srečno prišla na vrh, kjer je ležalo

mravljišče skrbno skrito med kamenjem.

Kralj je opazoval ta dogodek, in mnogo pozneje, ko je bil spet zasedel svoj prestol, je pravil prijateljem: «Ta dogodek mi je dal nov pogum! Mravlja je s svojo vztrajnostjo naposled vendarle dosegla, kar je hotela, in tudi jaz sem s potrpežljivostjo in vztrajnostjo premagal marsikatero težavo v življenju.»

Kotiček tete Mine

Dragi otroci! Ko se je lansko leto vrnil Bumček s počitnic domov, je milo vzdihoval: «Joj, zakaj so počitnice tako hitro minile? Kako lepo bi bilo, če bi trajale počitnice deset mesecev — šola pa samo dva!» Ko pa je prišel v šolo in našel tam toliko dobrih, ljubih znancev, mu je mahoma odleglo, in ko je prišel domov, je mamici ves navdušen pripovedoval, da je v šoli vendarle zelo prijetno in kratkočasno.

Tako, kakor je bilo z Bumčkom, tako bo gotovo tudi z vami! Ko se boste vrnili v šolske klopi, med svoje prijateljice in prijatelje, vam bo mahoma toplo pri srcu in ves strah pred šolo se bo razblinil. Saj strah je votel in okoli ga nič ni! In toliko si boste imeli povedati, kaj vse ste videli in doživeli! Pa še meni o priliki povejte, kako je bilo! Srčno vas vse pozdravlja vaša teta Mina.

M. F.:

Prvi hladnejši septembrski dan nas opomni, da bo treba pospraviti letne obleke in se ozreti po nečem toplejšem. Sicer je pa to prav prijetna izprememba, saj se tudi najlepše in najprijetnejše stvari prej ali slej naveličamo.

Letošnje jesenske obleke so v kroju gladke, zato so pa skrbno sešite iz mehkega volnenega blaga, in to iz gladkega, črtastega ali kariranega. Seveda je črtasto in karirano blago zelo diskretno. Črte so široke le 2—5 mm, in sicer so v temnejšem ali svetlejšem odtenku blaga ali pa v zelo diskretni drugi barvi. Potem je še enobarvno črtasto blago, pri katerem nastanejo črte vsled vezbe. Tudi karirano blago je prav diskretno v vzorcu in barvah. Kvadrati so majhni, le pri enobarvnem blagu, kjer nastanejo vsled vezbe, so večji. Barve blaga so dokaj nežne, ali morda bolje povedano, neizrazite: bež v svetlih odtenkih, potem drap, siva, rjava, sivozelena in sivordeča, med vsemi pa je še vedno dovolj prostora za modro in črno. Na modnih pregledih je bilo precej modrobelih in črnobelih modelov. To je nekakšna uniforma elegantnih solidnih žen.

Obleke so ponajveč priležne, krila ozka in gladka, da se pa v njih lahko hodi, so razširjena z gubami, ki so vstavljene precej nizko, malo nad višino kolen. Gube pa, ki so po vsej dolžini krila, so globoko pošite, tako da se odpirajo le pri hoji, kajti modna silhueta mora biti kar najbolj gladka in vitka. Več modelov ima tudi hlačno krilo, ki je pač tako diskretno, da se tudi pri hoji skoraj ne opazi. Hlačno krilo se ne dela samo pri volnenih oblekah, marveč tudi pri svilenih. Po modnih listih, zlasti po manjših, ne vidimo posebno dosti hlačnih kril, zato pa jih je več po izložbah velikih konfekcij in na dopoldanskih promenadah večjih mest.

Pri oblekah iz črtastega in kariranega blaga so posamezni deli živetka in krila krojeni v raznih smereh blaga, nato pa sestavljeni simetrično ali nesimetrično. Tipičen znak letošnjih jesenskih oblek so različna sedla, ki so pa našita ponajvečkrat le na hrbtu, medtem ko je prednji del gladek.

Rokavi so vsakovrstni: kimono, raglan in navadni všiti. Okraski in aranžmaji se so pomeknili z ram na komolec. Rame so v splošnem manj okrašene kakor prejšnje sezone, kar je oblekam vsekakor v prid.

Obleke so, kakor sem omenila, same na sebi dokaj preproste, zato pa so okrašene z gumbi, zaponkami in velikimi kaveljčki, ki so res pravi umetniški izdelki. Seveda imajo nekatere tudi svetle ovratnike in zapestnike, vendar sem pa videla več modelov brez ovratnikov kakor z ovratniki. Vratni izrezi so majhni, zato pa zelo koketni. Imajo razne oblike: so okrogli, kvadratni, koničasti in nesimetrični. Za tiste, katerim ne pristoji gladek vratni izrez, je moda pripravila živahne četrtooglate rute, ki se prepognejo na tri vogale, polože okrog vratu, spredaj zavžejo pod brado v vozliček, konica zadaj se pa položi v gube, tako da ima obliko kapuce ali kute. Naši skavti se že dolgo postavljajo s podobnimi rutami. Take rute, ki so črtaste, karirane ali pa pikčaste, se nosijo tudi h kostunom in plaščem. Videla sem plašč, ki je imel namesto ovratnika takšno ruto iz mehke kožuhovine. Bil je dokaj aparten. Obleke iz gladkega blaga so okrašene s štepico, drobnimi robčki ali pa pošite z bizami.

Kostumi, paletoji, plašči, vse je precej preprosto, in vendar je izbira tako velika kakor že dolgo ne. Nosijo se pa prav tako strogo angleški kostumi in paletoji kakor kratki jopiči do pasu ali pa s prav kratkim podaljškom. Ovratniki, rokavi in reverji so tako različni, da je res težko reči, kaj je lepše, zato pa moramo paziti pri izbiranju na to, kaj se nam poda. Kostumi in plašči imajo precej skupnega. Predvsem so to rame, na katerih ni več različnih našitkov in okraskov, tako da se zdi, kakor da so jih začeli krojači kar popolnoma ignorirati. Nekateri jopiči in plašči nimajo na rami niti rokavov všitih, ampak je vrhnji del rokava krojen skupno z ramo. Jopiči in plašči so krojeni priležno, zvončasto ali ravno, po krojaško (krojaški izraz), v videzu vreče. To so trije popolnoma različni načini. Dosti jih ima pokončne ovratnike, ki so spredaj le malo prekrižani in se zapenjajo visoko k vratu. Angleški in sportni pa imajo velike reverje in ovratnike, ki so dostikrat gosto prešiti na stroj. Elegantni črni kostumi imajo vstavljene dele iz perzijanca. Redingoti so velika moda. Elegantni so modeli iz črnega ali modrega volnenega blaga, z ovratnikom à la Medici. Za prve hladne dni so pripravljene tudi jopiči do pasu in paletoji iz kožuhovine. Ostriženi janjček, lepo pobarvan, je kakor nalašč za paletjo. Da je v barvni harmoniji z obleko, ga barvajo menda v vseh barvah. Videla sem svetlomodrega in pa v barvi enciana. Toda o teh stvareh in o plaščih bom pisala prihodnjč.

Poglavje zase so klobuki. Navaditi se jih bo treba. Majhno glavo imajo, zoblikovano na način japonskega klobuka, krajevci so skoraj ravni. Vse skupaj pa se postavi prav na vrh glave. Rečejo jim kratko: kuli. Navadni klobučinasti klobuki imajo široke mehke krajevce, zadaj privrhane. Novi so tudi žametni baretii à la Rembrandt.

Elegantni so čevlji iz kože morskega psa. Najbolje je kupiti črne, ker se podajo skoraj k vsaki obleki. Prerokuje tudi povratek črnih nogavic, kar lahko vsekakor z veseljem pozdravimo.

Jesen prinaša

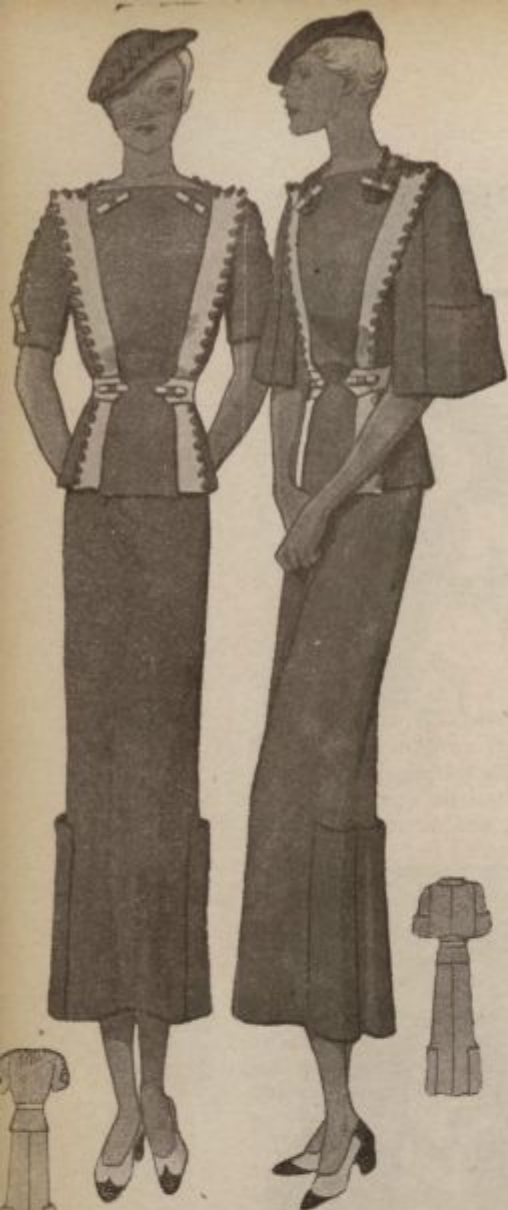
---

novе modele

Obleka iz vzorčastega belo-modrega krepa. Pas in obrobek okoli ovratnika sta iz modre soile. Paleta te obleke je iz enobarvne modre soile in je okrašen s širokim ažurjem.

Nova, mehka linija

Obleka iz svetlozelenega volnenega blaga, okrašena z belimi našitki, ki so obrobjeni z borduro v enaki zeleni barvi, kakor je obleka. Mali kep, ki sega do belih našitkov, je pritrjen z aranžmajem iz vrvic in se zapenja z belimi podolgovatimi gumbi na obeh prednjih delih, kar je prav dobro razločiti na sliki.

Komplet iz temnomodrega volnenega blaga. Oorantik, zapestniki, spodnji del bluze in tudi krilo so prav lično okrašeni s šivanimi robčki. Velika petlja iz belega tašta obleko prav lepo poživl. Paletto je iz nekoliko težjega blaga v enaki barvi, kakor je obleka. Kroj je preprost.

Desni sliki:

Preprosta bluzica iz temnega marokena.
Bluzica iz črtaste svile, okrašena z veliko petljo. Volane na rokavih so zvončasto krojene.

v jesenski modi

Sportni komplet iz lahkega križastega volnenega blaga. Obleka je brez rokavov in je okrašena z ovratnikom iz bele svile, ki se konča v petljo. Gumbi in pas so v barvi blaga. Tri četrti dolgi paleto je okrašen z velikim ovratnikom in žepi.

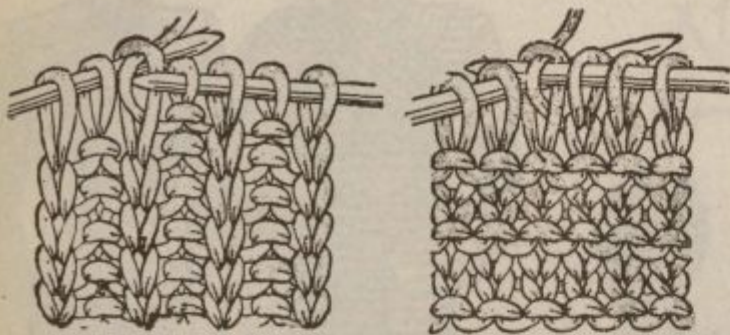
Kostum iz črtaste debele svile. Medtem ko gredo črte pri kostumu iz volnenega blaga po dolžini, teko pri tem kostumu počez. Ta način krojenja je zlasti primeren za posebno vitke postave.

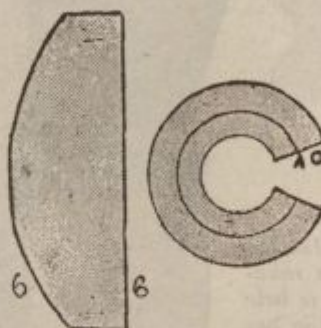
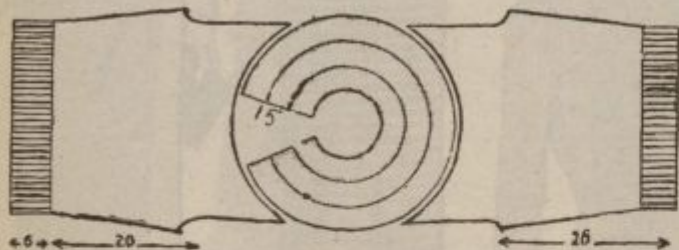
Kostum iz črtastega volnenega blaga za prve jesenske dni. Krojen je čisto preprosto in se zapenja z enim samim gumbom.

Za tiste, ki rade pletejo

Pletene bluze in žempri iz volne in svile so zelo praktični in razmeroma poceni, zlasti če jih spletemo sami. Naš model je spleten iz volne v treh odtenkih rjave barve. Životek in vrhnji deli rokavov so iz svetle volne, spodnji deli rokava, pas in sedlo iz temnejše, iz najbolj temne volne pa je ovratnik. Najlaže boste naredili takšno bluzo, če jo boste pletli po kroju, zato prinašamo skico za kroj, in sicer za prednji in zadnji del, sedlo, rokav in ovratnik. Prinašamo pa tudi dva vzorca za pletenje, prikazana v naravni velikosti.

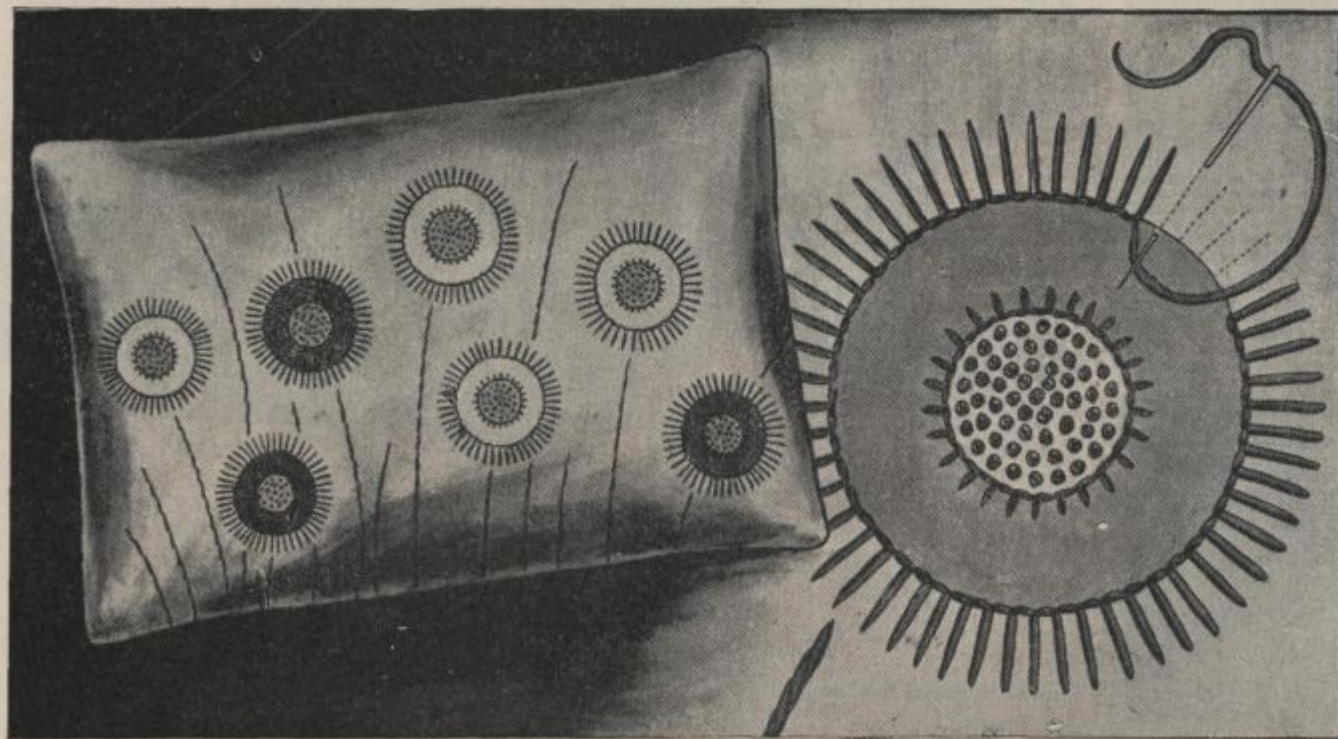
Pletena otroška garnitura. Ta otroška garnitura, ki sestoji iz dolgih hlačk, jopice, čepice in kravate, je spletena iz mehke volne. Če se hoče katera posebno potruditi, jo lahko okraši z vzorčkom, kakor je videti na sliki. Lepa je pa tudi popolnoma gladka.

*Le ko ga človek pogleda-
ga je vesel!*

... in kdor ga prvič poizkusi, spozna takoj:
brez mila Elida Favorit res ni mogoče prav ne-
govati polti! Njegov nežni, osvežujoči vonj —
njegova obilna pena — njegova izdatnost Vam
pripravi vsak dan pri umivanju novo veselje!

**MILO
ELIDA**
Favorit

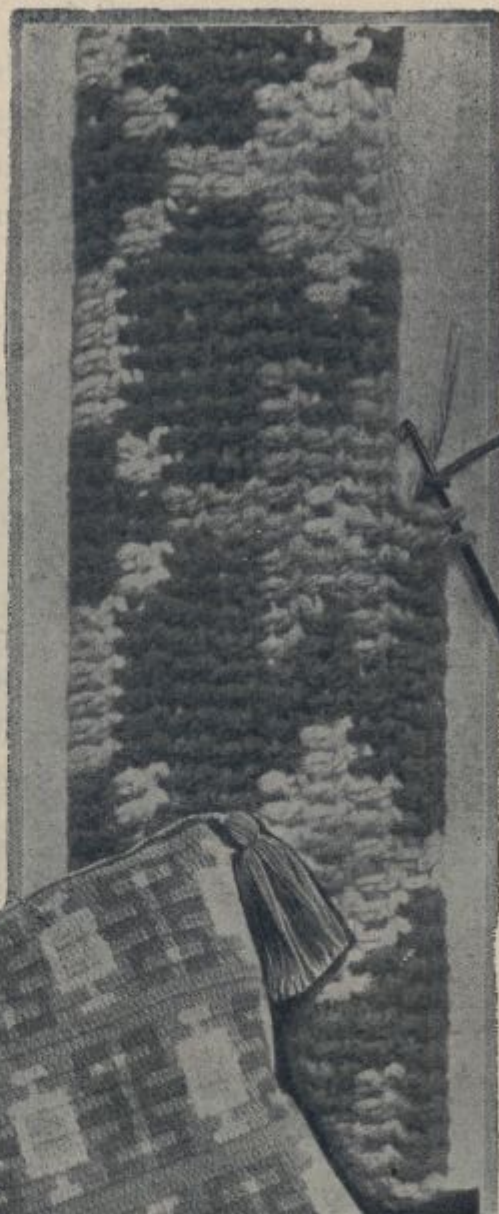
V novodobnem stanovanju ne maramo imeti več vse polno raznih okraskov, ker nam jemljejo prostor in ker imamo z njimi veliko opravka, kadar jih snažimo. Popolnoma brez njih pa tudi ne maramo biti. Preprostost in dekoracija, vsako zase mora imeti svoj smisel. Posoda za sadje ali pa vaza s cveticami je vedno lep okras. Tudi primerna plastika spada v novodobno stanovanje. V stanovanje spada pač vse, kar ga harmonično izpopolnjuje, vendar pa zahteva vsaka stvar, in tolikanj bolj še okrasek, svoj primerni prostor. Na mizo, kjer delamo, ne spada okrasni predmet, ker bi nam bil vselej, kadar kaj delamo, samo v napoto. Zakaj bi pa ne bila na otomani ali na fotelju lepa blazina, ki ni samo okras, ampak se nanjo lahko tudi prijetno naslonite. Poizkusite, ali bi se podala takale blazina, kakršna je na sliki, v vaše stanovanje.

Za prijeten

kotiček

Ne samo lep, tudi praktičen okrasek foteljev, divanov in otoman so lepe blazine. Vse najrazličnejše vrste blaga, vse vrste ročnih del, vse pride prav zanje. Na sliki vidite kvačkan vzorec za blazino in pa dve izgotovljeni kvačkani blazini, ki sta zelo dekorativni. Barve je treba izbrati z okusom, da se ujemajo z barvo otomane ali divana ali fotelja, kamor jih pač položimo. Navadno je cela blazina kvačkana, lahko pa se izkvačka samo vrhni del, spodnji del se pa naredi iz podloge, satena ali atlasa. Pri štirioglati blazini se naredi na vsakem oglu iz ostankov volne po en velik čop. Pri podolgovati blazini pa se prišije na vsakem koncu po en čop.

Ročna torbica, napravljena po narodnih motivih iz usnja z aplikacijami.

Nenavadni ženski poklici.

Čudno je, koliko opravi se dobi za žensko po velemestih, in to samo takih, ki jih pri nas sploh ne poznamo. Iznajdljivost v sedanjih časih, ko je tako težko priti do kruha, zlasti za žensko, in pripravljenost ženske za vsako delo, ki ni pod njeno častjo, sta jih ustvarili.

V Londonu na primer cenijo zelo poklic «družabne dame». Družabna dama postane lahko vsaka ženska, ki je vsestransko izobražena, pri tem pa skromna, zmeraj dobre volje. Znati se mora vesti v družbi in jo zabavati ter neopazno preiti preko vsakega nerodnega položaja, ki tako radi nastanejo v družbi, kjer se zbere dosti ljudi različnih značajev.

Taka «družabna dama» lahko imenitno zasluži. Najamejo jo za popoldne ali za ves večer ali pa samo za nekaj ur in jo plačajo po njenih zmožnostih. Svoje znanje mora kazati na nevsiljiv način in se mora vesti tako simpatično, kakor pravijo Angleži, da se celo bolehen, čudaški gost, ki je zmeraj slabe volje, v njeni družbi dobro počuti.

Seveda mora igrati dobro bridge, toda na to, da bi dobila, ne sme gledati. Nasprotno, znati mora celo neopazno prepustiti zmago svojemu nasprotniku. Razumeti se mora tudi na glasbo in na okus občinstva, ki ga mora zabavati. Zdaj mora zaigrati in zapeti staro, sentimentalno ljubezensko pesem, zdaj najmodernejšo vžiganko. Z eno besedo — «družabna dama» se mora znati vesti na družabnem parketu in ne sme priti nikjer in nikoli v zadrego. Če izpolni dobro svojo nalogo, lahko računi 10 do 20 funtov za večer (2500 do 5000 dinarjev).

Prav poseben poklic si je izbrala neka Londončanka, ki po sodbi ljudi zasluži po več tisoč funtov na leto, in sicer samo s tem, da pomaga damam iz najboljše družbe pri sestavljanju jedilnih listov. Navadno se z dotično damo dogovori po telefonu dan pred kosilom o tem, koliko sme kosilo stati in v kakšnem vrstnem redu se bo nosilo na mizo. Malo pred kosilom pride v kuhinjo svoje naročnice, pokusi pripravljene jedi, popravi, če je še kaj potrebno, določi še enkrat vrstni red serviranja, in s tem je njeno delo opravljeno. Za to delo, ki ne traja več ko eno uro, dobi najmanj pet, pa tudi deset

ali petnajst funtov. Ker jo v «sezoni» prav pogosto kličejo in dobi skoraj vsak dan kakšno naročilo, si lahko mislimo, kako velik je njen zaslužek.

Neka druga mlada Londončanka je specialistka za pospravljanje kovčegov. Kličejo jo zelo pogosto v družine, ki kam potujejo. Kako dobro mora zaslužiti, priča že samo to, da je lansko poletje v dveh dneh 26 družinam pripravila 150 kovčegov. Ker je pri svojem delu nenavadno spretna, ji vse konkurentke, ki so se seveda takoj pojavile, ne morejo odjesti kruha. Nasprotno — število njenih naročnic od leta do leta bolj rase.

Nevsakdanji je tudi poklic, ki ga vrši precej Londončank, čeprav ni tako zavidanja vreden in dobro plačan kakor prej omenjeni. V velikih trgovinah, kjer prodajajo lepotilna sredstva, so namreč uslužbene dame, ki morajo neprestano kazati učinek pudrov in barv na svojem obrazu. V zelo velikih podjetjih imajo po tri do štiri take dame, ki se menjavajo. Seveda morajo biti vse te dame različnega tipa in žrtvujejo na ta način svojo polt, da kaj zaslužijo.

Da je po velemestih zaposlenih dosti mladih dam, ki vozijo dvigala, menda ni treba posebej omenjati. Bolj nov je poklic detektivke v trgovini, o kateri trdijo, da zna biti bolj neopazna in nevsiljiva kakor njeni moški tovariši. Poznajo pa v velemestih še dva poklica, ki sta drugod neznana. Zelo dobro zaslužijo dame, ki so jih sprejeli za pokuševalke čaja. Vse njih delo je v tem, da preizkušajo čaj. V velemesta, zlasti v London, prihajajo ogromne količine čaja najrazličnejših vrst. Zdaj je treba napraviti iz vseh teh vrst prave mešanice, ki pridejo potem na trg. Čaje mešajo, in mlada dama, ki mora imeti zelo občutljiv jezik, mešanice preizkuša, ali imajo pravi okus. Najmanjšo razliko v kakovosti ugotovi baje že po prvem požirku.

Čisto nov je poklic žensk, ki morajo vsak dan prehoditi po dvajset kilometrov. Ta poklic je ustvarila neka angleška tvornica za gumaste podplate. Najela je dve mladi, zdravi dami, ki morata vsak dan prehoditi dvajset kilometrov po mestu in okolici v čevljih z gumastimi podplati, ki jih ta tvornica izdeluje. Čevlje pred začetkom uporabe notar zaznamuje. Dokazati je treba trpežnost izdelkov. Šele če uslužbenka prehodi po petindvajsetih dneh pet sto kilometrov, pa čevlji niso bogve kako razhojeni, da tvornica čevlje v promet.

Nenavadnih poklicev, ki se z njimi dobro zasluži, je torej dovolj. Samo glavo je treba imeti na pravem koncu in dosti, dosti podjetnosti!

Slaba prebava.

Mnogi ljudje tožijo, da slabo prebavljajo. Toda ta motnja, ki se zlasti pokaže v naporih pri odvajanju, nima vselej istega vzroka. V večini primerov res izvira iz lenivosti črevesja, to se pravi iz zmanjšanega delovanja prebavil. Poznamo pa tudi zaprtost, ki jo vzbude živčni krči v debelem črevesu in ki zahteva vse drugačne nege kakor navadna lenivost črevesja, namreč lahko, prav nič dražečo hrano in sredstva, ki črevesje pomirijo in preprečijo krče (belladonna itd.).

Kakor smo že omenili, izvira v večini primerov zaprtost le iz lenivosti črevesja, in ljudje, ki trpe na tej mučni abnormalnosti, jo morajo pregnati s precej energičnimi sredstvi. Dosti se morajo gibati, hoditi, jezdit, telovaditi, igrati tenis, plavati, kolesariti, hoditi po hribih itd. Hrana, ki naj jo ti ljudje uživajo, naj bo taka, da bo dražila črevesje: obilo zelenjave (solate, kumar, zelja in podobno) in sadja (pol kilograma grozdja ali jabolka na tešče), smokve, datelji, orehi, med, mleko, jogurt, domači kruh. Ne smejo pa jesti jedi, ki zapirajo: kakao, čokolada, rdeče vino, riž, beli kruh.

Bolnik naj pogosto in obilno je. Strah pred jedjo je napačen. Hrana mora biti le taka, da bo vzpodbudila vsa prebavila k delovanju. Jemati umetna odvajalna sredstva pri kronični zaprtosti ni zmeraj dobro, ker so le potuha črevesju in zla nikoli za stalno in temeljito ne odpravijo.

Brezov čaj.

Ljudje, ki imajo bolne ledvice, bi morali pogosto piti čaj iz brezovega listja. Vsak dan bi morali popiti vsaj dve veliki skodelici. Na vsako skodelico se dene za kavno žličko brezovega listja.

Slabokrvnost.

Za slabokrvnost predpisujejo zdravniki mir, dober zrak, solnčenje, dobro hrano (meso, sadje, zelenjavo), železo in arzen. V zadnjih letih tako priporočana dieta z jetri, ki jih je treba použiti vsak dan $\frac{1}{4}$ do $\frac{3}{8}$ kg v raznih oblikah, gotovo ni slaba, čeprav prvotno ni bila namenjena za navadno slabokrvnost, ampak za neko posebno vrsto — perniciozno anemijo.

Česa na jesenskem velesejmu ne smeš prezreti?

Poleg nešteto drugih razstav bo letošnji velesejem prinesel tudi novo razstavo Zveze jugoslovanskih hranilnic. Ne bo velika, kajti do sedaj nič podobnega še nismo imeli. Vkljub temu je Zveza prepričana, da razstava ne bo zgrešila svojega cilja — pokazati najširšim plastem našega naroda, v kako tesni zvezi je uspevanje denarnih zavodov ter uspevanje celokupnega našega gospodarstva, javnega in zasebnega. Dokler se bo denar skrival doma in bo odtegnjen prometu, ne le da ne koristi onemu, ki ga skriva, ampak povzroča drugim škodo — kajti Din 10.000.—, odtegnjenih prometu, bi moglo dati enemu brezposelnemu delo za vse leto.

Krožeča mizica bo kazala, kako mora krožiti denar, da se lahko prične obnova gospodarstva. Tako gre posojilojemalec (kmet, trgovec, obrtnik) s svojim posojilom iz hranilnice ter da z njim dela in zaslužka poljskemu delavcu, tovarniškemu delavcu in trgovskemu nameščencu. Ti prinesejo svojo plačo domov ženi, da lahko na trgu nakupi jestvin in drugih vrst blaga, tako da zo-

pet dobijo dela in zaslužka vsi, od katerih ona kupuje. Del teh dohodkov pa se zopet vrača v hranilnico, da lahko nanovo kroži ter omogoča zopet nova posojila in z njimi vse ugodne posledice.

Zanimiva je tudi slika, ki kaže, kako narase en sam dinar, ako ga pustite, da leži sto let v hranilnici, na nič manj kakor na Din 139.57. Ako za novorojeno hčerko vložite Din 1000.—, bo imela, kadar izpolni 25 let, za doto Din 3437.—. Za Din 2437.— se pomnoži vaš tisočak samo z obrestmi!

Ako se hočete prepričati, v kaki zvezi je napredok mesta Ljubljane z delovanjem Mestne hranilnice ljubljanske, si oglejte načrt mesta. Nič manj kakor 1800 hiš je bilo postavljenih s ceninami posojili te same hranilnice, ki ima vlog Din 409.000.000.— in vlagateljev nad 45.000.

Takih in podobnih slik boste videli na razstavi mnogo, zato žrtvujte pri obisku velesejma tudi zanjo nekaj minut. Ne bo Vam žal!

Še je dovolj solnčnih dni

Hvala Bogu, vročina in sopara je za nami. Podnevi je pripekalo, ponoči pa dušilo, da se spoteno in prekuhanu telo ni moglo odpočiti. Sedaj pa se bliža prijetna jesen, polna solnčnih in zlatih dni. To je pravi čas, ko se človek oddahne od vsakdanjih težav in si okrepi dušo in telo. V teh dneh se lahko iznebi ali obvaruje marsikatero zahrbtno bolezen. Zato si ljudje, ki za časa poskrbe za svoje zdravje, radi prihranijo dopust za jesenski mesec september.

Septembra meseca dobite v znamenitem zdravilišču Rogaški Slatini vse, kar potrebuje Vaše telo in Vaše srce.

Čudovito lepi so romantični izprehodi v jutrnjih urah po gozdnih potih, ko je listje posuto z biseri jutrnje rose, ko rože mamljivo opajajo človeka s svojim vonjem, ko drevje v zlatem sijaju izpreminja svoje sočne barve in ko ptice žvrgole vse mogoče melodije.

Kdor ljubi gore, se pa povzpne na pogorje Boča, kjer se mu odpre pogled po štajerski, po hrvaški ravnini in na skalovite grebene naših Alp.

Opoldan se ohladite, če hočete, v novem, krasno urejenem kopališču, kjer svoje telo lahko izpostavite žarkom jesenskega solnca. Popoldan si ogledate alpski vrt in se v prijateljskem pogovoru izprehodite v parku ali pa greste na tenišče preizkušat gibčnost svojega telesa. Zvečer pa

lahko zaplešete tango ob zvokih prvovrstnega jazza v elegantnih prostorih Zdraviliškega doma ali pa občudujete dame v izbranih toaletah. Za zabavo je torej v Rogaški Slatini preskrbljeno tudi za najbolj razvajenega gosta.

Zdaj pa nekaj besed še o Vašem zdravju. Saj poznate staro zdravniško pravilo, ki pravi: «Skrbi za svoje zdravje takrat, ko si še zdrav». In prav zdravniki vrelci Rogaške Slatine so tisti, ki Vam utrdijo zdravje.

Znameniti vrelci «Tempel», «Styria» in «Donat» pozdravijo in preprečijo kronične žolčne bolezni, zavratne katere v želodcu, mehuru, čreveh in grlu, vnetje ledvic in žolčne ledvične kamne, odpravijo zastareli protin, haemerhoide, sladkorno bolezen itd.

Zato je razumljivo, zakaj priporočajo zdravniki svojim pacientom, naj si zdravje okrepe v Rogaški Slatini.

Rogaška Slatina je shajališče prominentnih ljudi. Tu se sestaja mednarodni kulturni svet.

Življenje v Rogaški Slatini je na vso moč prijetno, in kar je glavno, tam se živi po nizkih, zmernih in solidnih cenah. V jesenski seziji od 1. septembra dalje pa so cene znižane še za 25 %. Državni uradniki imajo v jesenski seziji 50 % izrednega popusta.

Zato obiščite Rogaško Slatino. Kdor pride enkrat, pride še in še.

Direkcija zdravilišča Rogaška Slatina Vam brezplačno pošlje prospekte in pojasnila.

Disciplina lepote.

Večno ženske sanje:
Koža otroka.
Videz dvajsetletnice.
Izkušnja štiridesetletnice.

Kdaj je treba začeti negovati lepoto?

S prvim letom.

Sicer pa: med dvajsetim in tridesetim letom.

Malo alkohola, spanje od devete ure dalje, nobenega pomehkuženja. Negovanja kože — nič ali pa prav malo.

Opreznost med tridesetim in štiridesetim letom!

Dosti gibanja pod milim nebom, zmernost v jedi in pijači. Časih nekaj tednov diete, telovadba, negovanje kože, polepšavanja malo.

Potrebno je med štiridesetim in petdesetim letom: Redna, ne pretirana telovadba, dieta, kopeli, nega kože, kozmetično, če je treba tudi kirurgično polepšanje.

Od petdesetih let dalje: Masaža namestu telovadbe, gibanje na svežem zraku, dosti miru, negovanje kože, zelo malo umetnih pomočkov.

Namestu vsega tega bi tudi lahko rekli:

Ženska, ki zveže spoznavanje same sebe in nadziranje same sebe s taktom, bo znala negovati v vsaki dobi svojo lepoto. *

Ženska in dekleta sta spet ločena lepota pojma. Večna deklica ne draži več. Kdo ljubi rožne popke, ki se ne bodo nikoli razvili v rože? Večno žensko ni večno otroško. Zato vitke oblike — toda oblike. Nič se ni treba sramovati prsi in bokov. Matere in hčere naj bodo enako lepe, toda ne enake. *

Če se ženska tehta, je dobro. Če se meri, je dobro. Toda za oboje ni potrebno, da bi ji bilo življenjsko važno. Ženska, ki živi po kalorijah in po centimetrih, utegne spraviti svojo družino v obup. Med trpinčenjem same sebe in premagovanjem same sebe je ogromna razlika. Če poizkusite kaj, kar se vam morda ne zdi prav, če preveč jeste — saj se vam ni treba takoj tehtati. *

V.J.3. -34

KAJ STORITI!

Gosti napravijo
veselje —
pa tudi delo!

Gospodinja hoče pokazati, kaj zmore njena kuharska umetnost. In kadar gosti odidejo? Potem čakajo cele grmade posodja . . .

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

Dickens je rekel v neki svoji knjigi: «Mislim, da otroku, ki ni imel lepe matere, zmeraj nekaj manjka . . .»

Otroci zelo gledajo, da je njih mati lepa, negovana. Prirojen občutek za lepoto imajo in dobre oči. Zato je važno iz vzgojnih pogledov, da mati vpriči otrok ni nikoli zanemarjena. *

Ženska, ki je lepo počesana, je zmeraj privlačna.

Lepote se vsaka ženska lahko priuči. Ni treba, da bi bila lepa kakor kakšna filmska igralka. Tistih se človek naveliča, če so le lepe in nič več. *

Pri lepotni negi je najvažnejše: Lepa drža.

Neprisiljenost in prirodnost vseh kretenj.

Prijeten glas.

Prijeten vonj.

In — smisel za okusno oblačenje. *

Dosti je žensk, ki so za modo ustvarjene. To se pravi, da so ustvarjene za vsako modo. Toda tiste ženske, ki si lahko oblečejo vsako obleko, niso vselej najlepše. Ženska, ki je izrazila osebnost, mora najti in preizkusiti svoj poseben slog. *

Ni pa znak osebnosti, če se ženska zavedno oblači drugače, kakor moda zahteva.

Tudi ni znak vzvišenosti nad drugimi, če ženska nikoli ne gre k frizerju, nikoli v lepotni salon, nikoli k dobri šivilji. Še celo nespametno je. *

V pravljičah je čarovnica zmeraj grda. Razmrščene lase ima, slabe zobe, uvelo kožo in je grdo oblečena. Čarovnica je pač — nenegovana. Dobra vila pa je zmeraj lepa. To se pravi: negovana. In zato žene vsakogar k njej, zato zmaga v pravljiči — in v življenju.

Elektrika v gospodinjstvu.

(Nadaljevanje.)

Elektrika bo prav gotovo prej ali slej popolnoma izpodrinila plin, ker je veliko bolj varna in bolj snažna in ker je ravnanje z njo kar se da preprosto. Za zdaj se uporablja elektrika v gospodinjstvu predvsem za razsvetljavo, za likanje, za vsrkavanje prahu in za snaženje parketov. Za kuho in za segrevanje prostorov je pa elektrika pri nas še veliko predraga.

Prednosti električne razsvetljave so že tako splošno priznane, da bi bilo o tem škoda vsake nadaljnje besede. Ne bo pa, mislimo, odveč, če na kratko opozorimo, kako je treba z elektriko varčno ravnati.

Marsikje uporabljajo brez potrebe premočne žarnice, ki porabijo seveda tudi preveč toka, ker so električne luči v prostoru nerodno razporejene ali pa ker so svetilke same skrajno nepraktične. Veliko kuhinjo, kjer je potrebna za srednjedobro razsvetljavo najmanj petdesetsvečna žarnica, lahko z dvema žarnicama (in sicer z eno za 35 sveč na sredi in z eno za 25 sveč pri ognjišču oziroma pri mizi) veliko bolje in ekonomičneje razsvetlamo. Največja prednost elektrike je namreč v tem, da jo lahko napeljemo na vsako mesto in da si damo napraviti luč tam, kjer jo najbolj potrebujemo.

Velik napredek v električni razsvetljavi so premične svetilke, ki so jih uporabljali doslej sicer največ po pisarnicah, so pa velike koristi tudi za gospodinjstvo. Te premične svetilke so urejene tako, da jih lahko pritrdimo, kjer jih trenutno potrebujemo (na mizo, na šivalni stroj itd.), in da jih lahko zasučemo v poljubno smer, kamor hočemo, da pada svetloba. Takšna svetilka ne zavzame skoraj nič prostora in porabi prav malo toka.

Ako pa hočemo, da bomo lahko kar najbolj uporabljali premične svetilke in druge električne priprave, moramo pri novem stanovanju paziti na to, da bo v stenah (zlasti v kuhinji) zadosti stikal in da bodo ta stikala prav razvrščena. V že rabljenem stanovanju si pa lahko prihranimo stroške za nova zidna stikala, če si nabavimo vtikalala, ki se dajo priviti v vsako električno svetilko. Ta vtikalala imajo različne oblike in so prirejena za eden ali več vtikalnikov.

(Dalje prihodnjič.)

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha, 2. Špinača z jajci. 3. Češpljevi emoki.

Zvečer: Zrezek v papriki z rižem.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z ješprenjčkom. 2. Govedina. Sladko zelje. Krompirjev pire. 3. Jabolčni kompot.

Zvečer: 1. Sarma (160). 2. Sir.

Sreda.

Opoldne: 1. Gobova juha s krompirjem. 2. Sočna pečenka z zelenjavami (180). 3. Nadevana melona.

Zvečer: Masleni žličniki (62). Mešana solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Bavarska šara (158). 2. Lovska pečenka (182). 3. Krompirjeva solata.

Zvečer: 1. Goveji guljaž s krompirjevimi svaljki (143). 2. Sadje.

Petek.

Opoldne: 1. Fižolova juha s širokimi rezanci. 2. Endivija s fižolom. 3. Češpljev zavitek.

Zvečer: Mlečni riž z nastrgano čokolado.

Sobota.

Opoldne: 1. Mesna juha z vraničnimi žličniki (63). 2. Govedina. Gobova omaka (235). Polenta.

Zvečer: 1. Golob à la crème s praženim rižem. 2. Češpljev kompot.

Nedelja.

Opoldne: 1. Cvetačna juha. 2. Dunajski zrezki. Mešana solata. 3. Torta z grozrdjem.

Zvečer: 1. Hrenovka s hrenom ali z gorčico. 2. Sadje.

Opomba. številke v oklepajih pomenijo številko recepta iz naše knjige «Kako naj kuham».

ORAHOL RAVE

zeleno orehovo olje je staro, znano prirodno sredstvo za nego las, ker jim vrača temno barvo. (Znano je, da suha koža povzroča izpadanje las.) S svojo maščobo hrani suho teme in tako preprečuje izpadanje las.

Ne mažite svojega telesa in las s katerikoli «orehovim oljem» brez imena in tvrdke, temveč zahtevajte kategorično povsod **ORAHOL**, ker Vam jamčimo za njegovo kakovost s solidnim imenom naše tvrdke. Torej: **ORAHOL RAVE**.

Steklenica Din 7-50.

Rjavno orehovo olje preprečuje nastajanje solčnih peg, varuje pred bolečimi opeklinami, daje koži temno polt in zdravo podlago ter pospešuje zdravo delovanje kože. Zato je **Orahol** neogibno potreben za vsak sport.

Bademovi otrobi RAVE

omogočajo z majhnimi sredstvi idealno nego Vašega obraza. Splošno znano je, da očistijo bademovi otrobi kožo vse nesnage, izpuščajev, mozoljev in odstranjujejo maščobo, a gotovo pokažejo bademovi otrobi **Rave** velik uspeh, ker so kemično očiščeni in za nego obraza specialno preparirani. Pločevinasta škatla z navodilom uporabe Din 6-—.

VADEBENE?

To je najzanesljivejše sredstvo za odstranjevanje kurjih oces in žuljev. Že po 4 do 5 dneh boste z lahkoto odstranili kurje oko s koren timer. Navodilo za uporabo je na vsakem ovitku. — 1 kos Din 1-50, 6 kosov Din 8-—.

V lekarnah zahtevajte **VADEBENE RAVE**.

Poročile so se naročnice: gospodična Tončka Ajdovčeva z gospodom Franjom Smolejem z Vrhnike, gospodična Franja Andoljškova z gospodom Antonom Oberstarjem iz Koviča in gospodična Aneli Zavelcinova z gospodom Silvom Košutalnikom od Sv. Pavla pri Preboldu.

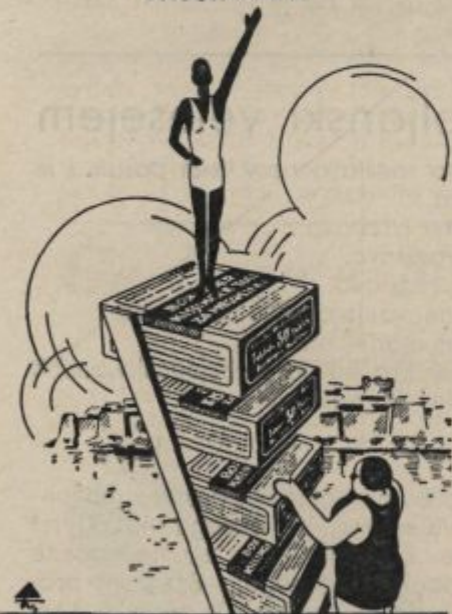
Iskreno čestitamo!

Nadevana melona. Zelo zrelo melono razpolovimo in ji pobereemo peške. Nato jo izdoblamo in postavimo obe polovici na hladno. Meso melone seseklamo in zmešamo s stolčeno smetano, ki smo jo poprej posladkali z vanilnim sladkorjem. S to zmesjo napolnimo potem obe polovici melone in ju še okrasimo s svežim posladkanim in z rumom pokapanim sadjem, ki ga narežemo na razne oblike. Namesto svežega sadja vzamemo lahko tudi dušeno.

Češpljev zavitek. Napravimo vlečeno testo kakor za jabolčni zavitek. Ko smo testo razvlekli, ga pomazemo z drobtinami, ki smo jih oprazili na maslu ali masti, potresemo s češpljami, ki smo jih prej oprali, razpolovili in pobrali iz njih koščice. Na vrh potresemo še sladkorja in cimeta. Potreseno testo potem zvijemo, denemo na dobro pomazano pekačo, namažemo z raztopljenim maslom in spečemo v vroči pečici, da je lepo rumeno. Pečeni zavitek zrežemo na rezine in ga potresemo z vanilnim sladkorjem.

Golob à la crème. Golobe pripravimo kakor, kadar jih hočemo speči, in jih z gobami (jurčki ali šampi-

BOXBERGER KISSINGEN

TABLETE ZA HUJŠANJE

so že več kot pol stoletja po vsem svetu znane kot neškodljivo in zanesljivo sredstvo zoper debelost. Delujejo brez bolečin in se jih lahko zavživa.

Ogl. reg. pri M. S. F. in N. Z. pod S. Br. 423 od 29. III. 1932.

Rešena

radležnih dlak ...!

Vsaka žena, ki se briga za svojo zunanji st, mora odpraviti tudi nadležne in neporabne dlake na rokah in nogah, pod pazduho, na obrazu in tili. U „Dulmin“ krema, kraljica vseh sredstev proti nadležnim dlakam, ugonobi te dlake naglo in brez bolečin. Ta krema je bela, mehka, neškodljiva in se prav lahko uporablja.

DULMIN

Krema za odstranjevanje

Skladišče za Jugoslavijo:
Ju. farmacija d. d., Zagreb,
Jukićeva ul. 12, kozmatični oddelak

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT/M. - PARIS - LONDON

njoni) vred do mehkega dušimo. Nato pobereemo previdno koščice in zložimo meso v dobro namazano ponev, in sicer izmenoma po eno plast mesa in po eno plast kuhane cvetače oziroma zelenega graha ali korenčka. Potem razžvrkljamo v $\frac{1}{4}$ l hladne smetane tri rumenjake, malo osolimo in zlijemo to na golobe. Po vrhu nastrgamo dosti parmezana in denemo še sem pa tja košček sirovega masla. To postavimo nazadnje v toplo pečico, da se krema zgosti, narkar jed serviramo s praženim rižem.

Torta z grozdom. Osminko sirovega masla zmešamo s tremi rumenjaki in z 12 dkg sladkorja, da se speni, in dodamo 12 dkg moka, sok in olupek od pol limone, noževo konicno pecilnega praška in 5 dkg olupljenih, zmletih mandeljnov. Testo denemo v obliko za torte in ga svetlorumeno spečemo. Potem naredimo iz treh beljakov trd sneg, kateremu primešamo 10 dkg sladkorja in dve žlici marelične mezge. Ko je ta sneg zadosti trd, ga namažemo na že pečeno torto in obložimo z jago-

dami od belega ali pa črnega grozdoma. Torte nato serviramo, ne da bi jo še postavili v pečico. Namesto grozdoma vzamemo seveda tudi lahko kakršnokoli drugo jagodičasto sadje (kresno grozdjice, maline, rdeče jagode, borovnice itd.), ki ga pa moramo seveda poprej potresti s sladkorjem in pokapati z rumom.

Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena Zlatorog-ovega mila jo gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpitje nič ne pomaga: kdor hoče poceni prati in imeti belo in dehteče perilo, mora prati z Zlatorogom! V Zlatorogu tiči vsa tajna in umetnost, imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z Zlatorog-ovim milom in kmalu bosta nerazdružljiva prijateljca. Zlatorog-ovo milo je res dobro in domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu vedno le Zlatorog-ovo milo!

NAPREDEK NAŠE INDUSTRIJE

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari reuomirani firmi: Kolinski tovarni cikoriije, d. d. v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je Kolinska z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «Kolinsko cikorijo», «Redilno kavo» s srcem, «Figovo primes» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Od 1. do 10. septembra priredi Ljubljanski velesejem

kulturno in gospodarsko razstavo: „Ljubljana v jeseni“. Prireditve bo obsegala:

- I. Glasbeno razstavo.
- II. Umetnostno razstavo „Slovenska pokrajina“.
- III. Higijensko razstavo „Mati in dete“.
- IV. Izseljensko razstavo.
- V. Ribarsko razstavo.
- VI. Razstavo malih živali ter razstavo koz in ovac domačih pasem od 3. do 10. septembra.

VII. Mednarodno razstavo psov vseh pasem 1. in 2. septembra.

VIII. Arhitektonsko razstavo.

IX. Weekend-razstavo.

X. Hranilniško razstavo.

XI. Pohištvo, stanovanjsko opremo. Radio.

XII. Industrijski in obrtni oddelek.

XIII. Dne 8. septembra tekmovanje jugoslovanskih harmonikarjev na velesejmu.

✱

Prireditve zavzema ves prostor ljubljanskega velesejma, ki obsega 40.000 m² površine. Razstave same so nameščene v zgradbah, ki obsegajo 8.000 m² prostora; v primeri izraženo je torej to 3 km dolga ter 2 1/2 m široka cesta samih razstav.

Gospodinjje, oglejte si „Ljubljano v jeseni“! Našle boste tamkaj mnogo razvedrila in mnogo novih pobud, ki Vam bodo v gospodinjstvu izredno koristile.

50% popust na železnicah.

Za polovično voznino na velesejem zahtevajte na odhodni postaji železniško izkaznico, ki jo dobite za Din 5.—.

J. J.:

Vrtna dela meseca septembra.

Grede, ki so postale prazne, prekopljemo in jih hkrati, posebno tedaj, če je zemlja bolj slaba in imamo na razpolago gnoj, pognojimo. V predelane grede sejemo prve dni septembra motovilec, zimsko solato, endivijo za zimsko uporabo (zadnja setev), redkvice, špinačo in kapusnice (zelje, ohrovt, karfiolle) za pomladno oziroma zgodnjo poletno uporabo.

Sadimo pa endivijo in zimsko solato. V ugodnih legah se lahko sadi tudi še jedilna pesa za zimsko uporabo. To pa samo tedaj, ako imamo močne sadike.

Endivijo sadimo tako gosto, da se naslanjajo dozorele sadike druga na drugo in jih potem ni treba povezovati.

Rastline paradižnikov moramo privezati, vrhove s cveti poščipati ali porezati, liste pa pustiti, ker samo s pomočjo listov morejo tvoriti rastline v sadežih sok in sladkor.

Vrtnim jagodam porežemo trte ali vitice. Močnejše in pa na njih zrastle mlade rastline s koreninicami pa presadimo na nov prostor. Isto naredimo s starimi rastlinami, ako rasejo že več ko tri leta na istem prostoru. Pri tem grmiče raztrgamo. Vse, kar je starikavega, zavržemo in na-

sadimo samo zdrave in bujno rase rastline.

Ako jagodam še nismo pognojili, storimo to zdaj, in sicer na ta način, da nadevamo med rastline drobne gnojne, če le mogoče, starega hlevskega gnoja. Isto velja za beluše.

Stare (enoletne) grmiče marjetic izkopljemo, jih raztrgamo in posadimo male grmiče v nanovo pripravljeno gredo.

Vsem novo presajenim rastlinam moramo ob suhem vremenu dobro zalivati.

Cvetice, ki jih nameravamo vzeti, presadimo v lonce in druge posode, ki pa morajo imeti vedno luknjo v dnu, da se voda lahko odteka. Odevetelo lepotično in obrano sadno grmiče otrebimo suhih in nalomljenih vej in vejic ter grme po potrebi razredčimo. Pri tem odstranimo zlasti starikavi les. Premočno rastoče veje in vrhe (tako imenovane vodne poganjke) pa prikrajšamo za eno tretjino, izjemoma tudi za polovico ali celo za dve tretjini.

Enako ravnamo pri sadnem drevju. Pri jalovih ali že obranih drevesih storimo to takoj, pri ostalih pa takoj, kakor hitro jih oberemo.

Odpadajoče sadje pobiramo vsak dan sproti, ga pokrmimo prasičem, posušimo, namočimo za žganjekuho, stisnemo ali pa uničimo. Z okrog ležečimi odpadki, ki so večinoma črvi, se širi golazen, ki je sadju škodljiva. Prav tako se širi tudi gniloba.

Ob suši moramo posebno spomladi vsajenemu drevju in grmičju ter onemu, ki je obloženo s sadjem, dobro zalivati. Ob mokrem vremenu pa zalivamo z gnojnico.

Prav tako moramo ob suši dobro zalivati novim setvam in nasadom.

L.J. 4/34

Nikoli odprti!
Pristen samo v modrem ovitku.

Setve motovilca in endivije moramo vrh tega pokriti še s starimi vrečami, cunjami, storéji, vejicami, listjem itd., in sicer vse dotlej, dokler ne ozelene.

Sadje in sadni soki.

V času, ko prejmete to številko, bo obiranje sadja v največjem razmahu. Zato je potrebno, da izpregovorimo pri tej priložnosti tudi

Če hočete biti lepi,

če hočete imeti sveže ustnice...

uporabljajte ob vsakem dnevnem času naše novo črtalo za ustnice

ROUGE PASTEL A LA BIOCARMINE

To divno prirodno barvo je odkrila tvornica Bourjois in jo samo ona proizvaja.

Lahko jeste, pijete in poljubljate, vedno ostane barva ustnic neizpremenjena!

BOURJOIS PARFUMEUR
PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičiklasova ul. 23

Velecenjena gospa!

Za jesen in zimo boste zopet potrebovali nov plašč, obleke, toplo perilo in še kaj za družino. Spomnite se naše ponudbe in novih cen. Tu samo nekaj primerov:

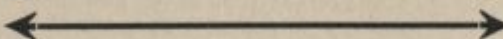
Flanela za perilo	Din 7'— 10'—	Tkanina za rjuhe	Din 18'— 20'— 26'—
Barhent za obleke	" 11'— 15'—	Bele tkanine-šiton	" 6'— 8:50 12'—
Damsko volнено blago za obleke	" 21'— 42'—		
Damsko volнено blago za plašče	" 64'— 98'—		
Blago za deške obleke	" 32'— 68'—		

*
Povejte svojemu sopругu, da se dobi za moške obleke, suknje itd. najboljše pri nas.

Pridite si ogledat. Nakup pri nas Vam bo užitek.

Specialna trgovina NOVAK — LJUBLJANA

KONGRESNI TRG 15.

PRI NUNSKI CERKVI.

nekaj besed o uporabi vseh sadnih vrst.

Kako pri nas na kmetih uporabljajo sadje? Nekaj ga shranijo, drugo gre na trg, nekaj ga posuše za kahlje, vse ostalo pa porabijo za sadjevec. Da je ta način uporabe tudi z narodnogospodarskega vidika zgrešen, menda ne bo treba posebej omenjati, zlasti kar se tiče sadjevca, ki je le manjvredna pijača brez prave cene. Saj se da sadje s pridom uporabiti še na nešteto drugih načinov, ki tudi niso zvezani z nikakršnim posebnim trudom.

Zlasti gledamo pri nas malo na izdelovanje brezalkoholnih sadnih sokov. Pri nas so te pijače skoraj neznane, medtem ko pride v Švici na vsakega človeka do pet litrov brezalkoholnih sokov na leto. Ti sokovi se pridobivajo delno iz jabolk, hrušk in drugih sadnih vrst, delno pa tudi iz grozdja.

Oglejmo si prednosti, ki nam jih dajejo ti sokovi.

1. Služijo nam kot odlične osveževalne in krepilne pijače. Okusnost še povečajo sadne kisline, ki ostanejo v sokovih neizpremenjene.

2. Odlični so kot dopolnilna hrana, ker imajo hranilno vrednost zaradi obilice sladkorja. To je važno zlasti pri mladih otrocih od tretjega leta dalje.

3. Ker vsebujejo vse najboljše sestavine surovega sadja, okrepe organizem proti raznim nepravilnostim, kakor proti driski in drugim podobnim boleznim. Tudi na to je treba misliti pri otrocih in mladih ljudeh.

4. Pri lenivosti črevesja so ti sokovi milo delujoče odvajalno sredstvo. Izpiti je treba samo zjutraj na tešče dve desetinki litra in stalne težave z iztrebljevanjem bodo hitro minile. V zvezi z drugo hrano učinek ni tako močan kakor zjutraj na tešče, vsekakor pa je močnejši kakor pri svežem sadju.

5. Razen osvežilne moči imajo ti sadni sokovi tudi to lastnost, da krepke mišice pri sportnem udeleževanju. Sadni sladkor v njih je po svoji vrednosti kot hranilec mišic nedosegljiv. Njegov učinek je dosti boljši kakor učinek navadnega sladkorja iz sladkorne repe.

6. Uživanje teh sokov odvrta človeka od alkoholnih pijač. Prav v Švici, ki smo jo že omenili, so opazili močan padec kriminalnih dejanj, izvršenih v pijanosti, ker so začeli oficijelno delati propagando za izdelovanje in uživanje sadnih sokov.

Ta poslednja lastnost je zlasti koristna za ljudi, ki so bili vajeni vsakdanjega uživanja vina ali piva v manjših količinah, pa jim je zdravnik pozneje to prepovedal zaradi škodljivega delovanja na posamezne organe (srce, žile, ledvice, jetra, ščitno žlezo). Število teh ljudi je zelo veliko. To so vsi tisti, ki so nagnjeni k debelosti, putiki, oslabe-

Našim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem vljudno naznanjamo, da smo preselili svoje trgovske prostore v

Mathianovo hišo

DRAGO GORUP & CO

**TYRŠEVA
(DUNAJSKA)
CESTA 14**

Vabimo Vas, da si ogledate elegantne obleke za dame, gospode in otroke v odlični izdelavi in po nizki ceni.

**DRAGO GORUP & CO.
LJUBLJANA**

Za čiščenje

krvi

in proti slabosti prebavi zahtevajte v lekarnah izrecno:

**„Planinka“
čaj
Bahovec**

v plombiranih paketih z varstveno znamko in imenom proizvajalca:

**A P O T E K A
Mr. BAHOVEC
Ljubljana**

Reg. br. 76 od 5. II. 1934.

losti in drugim podobnim znakom starosti. Lahko bi rekli, da so nekako v sredi med zdravimi in bolnimi ljudmi. Pri njih utegne razen drugih omejitev dobro delovati tudi odpoved alkohola. Najboljši nadomestek zanj bodo našli v sadnih sokovih, ki so brez alkohola.

Pri pravih bolnikih nudijo neprevreli sveži sadni sokovi zdravniku priložnost za vsestransko uporabljanje. Glavna vrednost teh sokov tiči v tem, da vsebujejo: 1. obilno količino sladkorja, ki preide hitro v kri brez predhodnega predolgotrajnega prebavljanja in presnavljanja; 2. obilno količino sadnih kislin; 3. le prav malo beljakovin; 4. nič maščobe; 5. prav malo soli. Tako malo soli kakor sadni sokovi v splošnem nima menda nobena jed ali pijača, ki je obenem tudi hranilna. To pride prav zlasti pri tistih bolnikih, ki jim uporaba soli zelo škoduje; to je pri tistih, kjer se kaže nagnjenje k vnetjem ali kjer so vnetja že nastopila.

Pri vseh vrstah pomanjkanja teka iz kateregakoli vzroka se je sadje s sadnim sokom vred odlično izkazalo, če ga uporabljamo pri otrocih ali pa pri starih ljudeh, ker vzbuja poželjnije po jedi. Iz istega vzroka so tudi že v starih časih uporabljali sadje za hranjenje ljudi, ki so imeli vročico. S svojim sladkorjem daje sadje prav tisto, kar vročični najbolj potrebuje, tistega, kar bi mu škodovalo, pa nič. Pri najvažnejših boleznih ledvic, jeter in žolča so vse vrste sadja in sadnih sokov dragocen sestavni del prehrane. To so vse tiste bolezni, ki so nekoč pri njih svetovali zdravljenje z grozdem. Zdaj nismo več navezani samo na grozde. Vsako sadje, zlasti pa sadni sok iz grozlja ali jabolk nam služi prav tako dobro. Nikdar ne sme manjkati sadje tudi na jedilnem listu tistih, ki bolehalo na sladkorni boleznii. Če se držimo prave mere, bodo prednosti sadja večje kakor pa slabe strani substanc v njem, ki tvorijo sladkor. Za hujšanje je sadje neogibno potrebno. Večje količine nemastnega mesa in sadja poleg obilice solate tvorijo večino stalne hrane za večino debelih ljudi, ki hočejo zmedleti. Za ljudi, ki so debeli in bolehalo obenem na sladkorni boleznii, je sadje boljše od sadnih sokov, ker jih prej nasiti.

Univerzitetni profesor dr. Carl von Noorden je že pred leti svetoval sladkor in sladke sadne sokove pri raznih vrstah akutne in ponavljajoče se driske. Dokler ne začno delovati, ne sme bolnik uživati nič drugega. Nekako v drugi obliki je isti način zdravljenja odkrit z ja-

bolčnimi kurami pri otroškem kataru debelega črevesa.

Krpanje perila na šivalnem stroju

Doslej sem preizkusila še vsako pripravo za krpanje perila, ker sem vedno upala, da bo boljša od prejšnje in da nazadnje le dobim takšno, ki mi olajša in skrajša to najbolj zamudno delo v gospodinjstvu, vendar so imele vse to napako, da je trajalo predolgo, preden sem si jih naravnala.

Zadnjič so mi pa v trgovini ponudili nekaj novega. Nezaupno sem pogledala, ko sem videla, da imam v roki samo zavitek bombaža. «Kje je pa aparat?» sem vprašala. «Gospa, mi je hitel razlagati prijazni prodajalec, to je najnovejši izum, ki dela brez aparata. Tudi moja mama ni hotela verjeti, ko sem ji prinesel zadnjič tak zavitek domov. Zdaj je pa vesela in ji moram prinesiti vsak mesec po dva do tri zavitke. Pravi, da zdaj s to pripravo več naredi v eni uri kakor prej ves popoldan.»

Ko sem prišla domov, sem takoj sedla k šivalnemu stroju. Komaj da sem prečitala navodilo in pogledala sliko, sem že šivala. Že pri prvi krpi sem bila zadovoljna, ker je bila prišita veliko hitreje kakor na roko, druga je bila že lepša, pri tretji sem se pa kar veselo zasmejala. In kar ni nič manj vredno, je to, da ni treba za to nobenega aparata in da se ni treba človeku nič muditi s pripravljanjem. Vse je tako preprosto, vendar je delo veliko hitreje opravljeno kakor na roko in mimo tega še veliko lepše. Reči moram, da si kaj

ASPIRIN tablete imajo z ene strani vtisnjen „Bayerjev križ“ a z druge strani ime „Aspirin 0.5“.

ASPIRIN

Mala tableta z velikim učinkom.

V. z. „Jugela“ k. d., Zagreb.
Oglaš je reg. pod S. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

bolj preprostega in praktičnega sploh ne morem misliti in da me je ta izum, ki se mu pravi PST Patent Stopf Twist, kar iznenadil. A ne samo mene; povsod, kjer so ga doslej še preizkusili, na ženski obrtni šoli Srednje tehnične šole in na naših gospodinjstvih šolah, so ga odlično ocenili. Cena je tudi zmerna, tako da si to pripravo vsaka gospodinja lahko omisli.

Zastareli način uničevanja muh s pomočjo steklenice, pod katero je bila vaba, je zdaj nadomeščen z veliko popolnejšim in pripravnejšim načinom škropljenja s tekočimi insekticidi. Uporaba teh sredstev, med katerimi je eno najbolj znanih Shelltox, je od leta do leta večja.

Vse lepe žene
v Parizu

uporabljajo, da ohranijo svežost svojemu obrazu
in da dosežejo od vsakogar zavidano mladostno
polt, samo učinkujočo, zdravo, dobrodejno in
nepogresljivo

CRÈME SIMON

Zjutraj in na večer jo namržite na še cd umi-
vanja vlažno kožo; dela čudeže.

CRÈME
SIMON

SIMON PUDER
SIMON MILO

Velika tuba NIVEA PASTA ZA ZOBE

čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

Gospodinja svetuje Higienska razstava «Mati in dete».

Spoznavaj svoje telo! Spoznavaj vzroke bolezni! Spoznavaj način pravičnega življenja! Ti trije izreki so vodili Higienski zavod pri organizaciji te razstave, ki se vrši v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 1. do 10. septembra. Zdravje naroda ni v rokah poedinca, ampak nas vseh. Najbolje pa moramo čuvati nad zdravjem naših najdražjih, to je matere in deteta.

Razstava ima 21 oddelkov, ki nazorno prikazujejo nego matere in deteta in ukrepe za njuno zdravje. Od dojenčka preko otroških bolezni do šolske higijene nas vodi razstava. Tudi o postanku človeštva, o spolnih boleznih itd. je mnogo prikazanega.

Če se pasta za čevlje posuši.

Dostikrat pozabi gospodinja zapreti škatico s pasto za čevlje, ki se potem posuši in strdi. To pa se da še popraviti. Škaticlo s kremo je treba deti na peč, ki ni prevročna. Pasta se začne počasi topiti. Potem prilijemo nekaj terpentina ali pa surovega mleka, in pasta bo spet tako dobra kakor prej.

Svež kruh se lepo reže, če prej pomočiš nož v vrelo vodo.

Saje se ne naberejo na kuhinjski posodi, če jo namažeš s kakšno maščobo, preden jo postaviš na odprt ogenj.

Lonec, kjer se ti je jed prismočila, očisti s pepelom.

Zarjavele lonce namaži s koščkom slanice.

Čevlji naj bodo zmeraj na mrzlem zračnem prostoru, nikdar pa ne v zaprtih omarah, ker ti začno plesnieti ali pa postanejo trdi.

Kadar pobiramo pepel iz peči, preprečimo prašenje, če pokrijemo posodo, kamor pepel stresamo, z vlažno cunjjo, ki jo le malo privzdignemo, kadar vtaknemo vanjo lopatico s pepelom.

Neškodljivo sredstvo za odpravo dlak. Vi sami najbolje veste, kako Vam nagajajo nepotrebne dlake pod pazduho, na obrazu in na nogah. Če uporabljate za njih odpravo popolnoma neškodljivo kremo za odpravo dlak «Dulmin», Vam bo to delo igrača. «Dulmin» je bela in mehka krema, skoraj brez duha, ki v 3 do 5 minutah odpravi nadležne dlake, če se z njo namažete.

Kunec ali domači zajec.

(Konec.)

Kunci se, kakor sem že omenil, silno hitro plode. Samca imamo po navadi zaprtega posebej in ga le sempatja spustimo k samici. En zajec zadostuje za 10 zajkelj, bolje je, če sta dva. Kadar hočemo, da se samec in samica sparita, denimo zajklo k zajcu in ne narobe. Če je samica oplojena, izkoti po štirih tednih (50 ali 51 dni) mladiče. Kadar prične samica gristi steljo pod seboj, je to znak, da bo kmalu izkotila mladiče. Hkrati si tudi napravi iz siame in sena gnezdo, ki ga obloži z dlako s trebuha in okrog sescev. Ko bi zajklja tega ne storila, moramo sami obložiti gnezdo z dlako iz posušene zajče kože, zakaj zelo važno je, da so mladiči, ki so prve dni goli in slepi, na toplem. Mladiči

deveti dan izpregledajo, po 14 do 18 dneh pa zapuste gnezdo in prično pobirati hrano, ki jim jo poklada samica. Zajklo smemo vzeti mladičem šele po 8. do 10. tednu.

Dokler samica doji, ji moramo dajati obilo krme, in sicer zlasti take, ki gre na mleko. Zajklja, ki ima premalo mleka, ne more dobro hraniti svojih mladičev, ki potem oslabe ter dobe nagubano kožo in sršasto dlako. Mladiče moramo le polagoma odvaditi sesanja, in sicer najbolje tako, da devamo zadnjih štirinajst dni zajklo samo ponoči k mladičem.

Skrbeti moramo nadalje tudi za to, da imajo mladi zajčki zadosti priložnosti za skakanje in gibanje, ker postanejo potem veliko bolj krepki. Ko so mladiči stari tri mesece, jih moramo ločiti po spolu. Mladiče, ki jih nameravamo zaklati, moramo bolje krmiti kakor mladiče, ki jih bomo porabili za pleme. Najboljša krma zanje je trava, pomešana s senom, pesa, kuhan krompir ali krompirjevi olupki z otrobi. Vedno pa je treba primestati krmi nekoliko kuhinjske soli ali fosforovega kislega apna.

Čeprav se ne da reči, da je gospodarski pomen zajčjereje bogve kakšen, je vendar postransko opravilo, ki ni brez dobička, gospodinja pa ima vedno na razpolago sveže meso. V dobri uri je namreč zajec ubit, pripravljen in se lahko prinese na mizo.

NOVI PENZIONAT ZA NAŠE HČERKE

„LADA“, ZAGREB, DEŽELIČEVA ULICA 10

odobren z odlokom ministrstva za prosveto št. 24.517/1954,

sprejema učenke vseh šol in iz vseh banovin. Gojenke, ki ne pohajajo več šole, dobe vso izobrazbo, potrebno današnji ženi v službi, družbi in doma. Učiteljice so kvalificirane; oprema penzionata je prvorazredna. Prospekti in prijave: Uprava penzionata «LADA», Zagreb, Deželičeva ulica 10.

Kdor enkrat uporablja SHELLTOX ne išče boljšega

Naročnina za llat s krojno prilogo in 5 gospodinjjskih knjig: za vso leto Din 105—, za pol leta Din 54—, za četrt leta Din 27—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 50—.
Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjjska knjiga Din 30—.
Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100—, Vezava teh knjig Din 60—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravljalstvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I. Rokopisi se ne vračajo

Tiska Dolniška tiskarna, d. d. v Ljubljani predstavnik Miroslav Ambrožič.

Ta knjiga priporočuje

JACK LONDON:

*Mala gospa
Velikega doma*

a veliki ljubezni male gospe Pavle,

ki ljubi svojega plemenitega moža in hkrati tudi njegovega prijatelja. Oba ima rada in nobilega ne more zapustiti. Tako težko borbo doživi marsikatera žena. To je roman za ženska srca.

Če Vas zanima ta povest, Vam jo radi pošljemo. Oba dela (200 strani) staneta za naročnice 30 Din.

Za vedno rešeni zobnega kamna!

Ali se ni lotil morda tudi Vaših zob že zobni kamen? Za zobmi, da ga ne opazite — opravlja svoje pogubno delo . . . rahlja zobe . . . da Vam navsezadnje izpadejo.

A kakor je tudi zobni kamen nevaren — tako lahko ga je za vedno odpraviti: če zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas ima samo Sargov Kalodont v sebi sulforicinov oleat po dru Bräunlichu, ki tako uspešno deluje proti zobnemu kamnu. To sredstvo razkrajja polagoma organske sestavine, ki pritrjajo zobni kamen na zobe. Zobni kamen začne razpadati in ga nazadnje trda zobna ščetka oddrsa. Tako Vam ostanejo zobje zmeraj trdni in zdravi.

Eden izmed mnogih primerov iz prakse: V nekaj mesecih je izginil zobni kamen.

1. JANUARJA

1. JUNIJA

1. SEPTEMBRA

Ali ni to najboljši dokaz ugodnega uspeha Sargovega Kalodonta proti zobnemu kamnu?

SARGOV

KALODONT

proti zobnemu kamnu

